

Załącznik do uchwały Nr XXII/108/2016
Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim
z dnia 27 stycznia 2016 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 – 2022

Nowogród Bobrzański, styczeń 2016 r.

1. WPROWADZENIE	
1.1 Wstęp	3
1.2 Podstawy opracowania Strategii	
1.2.1 Podstawy prawne	3
1.2.2 Podstawa programowa i strategiczna	4
1.3 Metodyka pracy nad Strategią	7
2. ANALIZA POTENCJAŁU LOKALNEGO	
2.1 Zasoby instytucjonalne rozwiązywania problemów społecznych	8
2.2 Wspieranie rodzin na terenie gminy Nowogród Bobrzański przez podstawowe instytucje i organizacje	12
2.2.1 Działania na rzecz rodzin Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	14
2.2.2 Wsparcie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Pomocy Rodzinie	24
2.2.3 Działania Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka	30
3. ROLA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	
3.1 Zadania gminy.....	31
3.2 Dominujące problemy społeczne w ujęciu M-GOPS oraz mieszkańców Mocne i słabe strony w podstawowych obszarach problemowych.....	34
3.2.1 Ubóstwo	37
3.2.2 Bezrobocie	41
3.2.3 Problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach.....	46
3.2.4 Przemoc.....	52
3.2.5 Problemy osób starszych	60
3.2.6 Sytuacja osób niepełnosprawnych	63
3.2.7 Uzależnienia.....	66
3.3 Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców	68
4. PROCES WDRAŻANIA STRATEGII	
4.1 Misja, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań	77
4.2 Zarządzanie realizacją Strategii	93
4.3 Finansowanie Strategii.....	93
4.4 Monitoring i ewaluacja Strategii.....	93

1.WPROWADZENIE

1.1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 – 2022 jest długookresowym dokumentem planistycznym uwzględniającym programy pomocy społecznej i projekty, które zostały przyjęte do realizacji, bądź będą przyjęte w późniejszym terminie.

Przygotowanie strategii miało na celu stworzenie podstaw metodycznych i merytorycznych dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.

Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest nie tylko koniecznością wynikającą z obowiązku nałożonego Ustawą o Pomocy Społecznej, ale i nieodzowną potrzebą do spójnej i efektywnej pracy z osobami będącymi klientami systemu pomocy społecznej.

Dokument ten ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy, uwzględnia w szczególności programy pomocy, które mają na celu wspieranie grup szczególnego ryzyka prowadząc do ich integracji oraz stanowi uzupełnienie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016-2022.

1.2. Podstawy opracowania Strategii

1.2.1. Podstawy prawne

Podstawę prawną opracowania niniejszego dokumentu stanowi przede wszystkim ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r. poz.163 ze zm.). Zgodnie z wyżej cytowaną ustawą przygotowanie Strategii jest obowiązkiem każdej gminy, co wynika z art. 16b „Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej” i art. 17 ust. 1 pkt. 1 „Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Wskazany art. 16b określa również precyzyjnie zakres, który należy objąć w ramach Strategii, powinna ona zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Wśród innych aktów prawnych warunkujących przygotowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych znajdują się również:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r, poz. 1515),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011 r., nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r., nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1457 z późn. zm.).

1.2.2. Podstawa programowa i strategiczna

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2022 Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański” to dokument zgodny z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi oraz programowymi obowiązującymi na poziomie Europy, Polski, województwa lubuskiego, powiatu zielonogórskiego oraz gminy Nowogród Bobrzański.

Przedmiotowa Strategia pozostaje w zgodzie z następującymi dokumentami:

- Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, wyznacza ona trzy priorytety, których realizacja odbywać się będzie na szczeblu unijnym oraz krajowym:
 - wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego);
 - wzrost zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności);
 - rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem).
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej - jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.
- Strategia Rozwoju Kraju 2020, za konieczne uznaje kompleksowe ujęcie działań w zakresie bezpieczeństwa socjalnego obywateli znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, której priorytetami w polityce społecznej są:
 - wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży (wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji, w tym szczególnie opiekuńczo-wychowawczej oraz zapewnianie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich pomocy socjalnej, zwiększanie dostępu do różnych form edukacji, dóbr kultury, kultury fizycznej, zapewnianie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji i rehabilitacji, promocja zdrowia.)
 - zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie i likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz ich integracja ze społeczeństwem),

- doskonalenie systemu wsparcia społecznego (wspieranie samorządów lokalnych w zapewnieniu usług środowiskowych oraz instytucjonalnych, doskonalenie kompetencji zawodowych służb społecznych),
- wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (promowanie aktywności obywatelskiej, zapobieganie dyskryminacji, ksenofobii, rasizmowi i związanej z nimi nietolerancji).
- Strategia Rozwoju Powiatu Zielonogórskiego na lata 2014-2022, a w niej w omawianym obszarze najważniejsze to:
 - rozwój edukacji (nowoczesna infrastruktura edukacyjna i system kształcenia, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży),
 - zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców powiatu oraz ich integracja ze środowiskiem rodzinnym i społecznym (kompleksowy system opieki nad dziećmi i rodziną, aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych, współpraca z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem oraz rozwój aktywności społecznej),
 - poprawa stanu zdrowia oraz dostępności mieszkańców powiatu zielonogórskiego do opieki zdrowotnej,
 - wzrost stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2015-2022, której jednym z celów strategicznych jest poprawa jakości życia, poprzez dostęp do usług publicznych dostosowanych do potrzeb mieszkańców, w szczególności:
 - rozwój edukacyjny wszystkich grup wiekowych,
 - wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
 - umacnianie więzi społecznych oraz poczucia lokalnego patriotyzmu,
 - rozwiązywanie problemów społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (zapewnienie opieki osobom starszym, organizacja wydarzeń kulturalnych dla ludzi starszych, aktywizacja osób bezrobotnych, głównie kobiet, pomoc rodzinom ubogim, wsparcie rodzin patologicznych, przeciwdziałanie uzależnieniom, wspieranie budownictwa społecznego).

1.3. Metodyka pracy nad Strategią

W celu kompleksowego i prawidłowego przygotowania Strategii, jej monitoringu i ewaluacji został powołany przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zespół ds. opracowania Projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – pracownicy ośrodka pomocy społecznej. W prace przy realizacji strategii zostali włączeni przedstawiciele instytucji współpracujących z MGOPS z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Zadaniem zespołu było zebranie materiałów, danych i sporządzenie projektu strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Nowogród Bobrzański ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę opracowania Strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac zespołu. Zespół oparł się również na Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2015-2022 i obszarach priorytetowych tej strategii wypracowanych podczas konsultacji społecznych z przedstawicielami środowisk i grup społecznych z terenu miasta i gminy.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie miasta i gminy Nowogród Bobrzański została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz instytucji i organizacji współpracujących z MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przygotował analityczne materiały źródłowe niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej miasta i gminy Nowogród Bobrzański, co pozwoliło na wypracowanie kierunków działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenia układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Rola Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim jest znacząca w polityce społecznej miasta i gminy i należy dążyć do wzmocnienia i rozwoju różnego rodzaju usług świadczonych przez Ośrodek dla różnego rodzaju grup klientów (poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej) oraz w następstwie tego do wzmocnienia postaw aktywnych klientów oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązaniu problemów a nie nastawionych tylko na uzyskanie wsparcia materialnego.

Dokument jest syntezą wypracowanych kierunków działania. W procesie monitoringu należy aktualizować i dostosowywać do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno- gospodarczego kierunki i działania w ramach Strategii.

Na potrzeby przygotowania strategii zostały wykorzystane różnego rodzaju metody oraz techniki badań:

Metoda jakościowa:

- analiza danych zastanych;
- spotkania z przedstawicielami systemu pomocy społecznej oraz instytucji współpracujących z MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim;

Metoda ilościowa – badanie ankietowe:

- wywiad internetowy wspomagany komputerem (CAWI) – technika CAWI wykorzystywana jest poprzez użycie wywiadu kwestionariuszowego w formie internetowej, do samodzielnego wypełnienia przez respondenta,
- kwestionariuszowy wywiad bezpośredni (PAPI) – badanie bezpośrednie z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety jest najbardziej popularną techniką zbierania danych wśród metod ilościowych.

2. ANALIZA POTENCJAŁU LOKALNEGO

Realizacja celów określonych w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest możliwa pod warunkiem współpracy różnego typu instytucji, które mogą być realizatorami i współrealizatorami strategii. W realizację strategii powinny się włączać instytucje działające w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej, czyli instytucje: rządowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe.

2.1. Zasoby instytucjonalne rozwiązywania problemów społecznych

Lp.	Instytucje samorządowe, jednostki organizacyjne, pomocnicze, organizacje pozarządowe :
1.	Burmistrz Nowogrodu Bobrzańskiego

2.	Rada Miejska
3.	poszczególne referaty Urzędu Miejskiego
4.	powołana przez Burmistrza Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisja Mieszkaniowa
5.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nowogrodzie Bobrzańskim spółka z o.o.
7.	Sołectwa
8.	Instytucje ochrony zdrowia : <ul style="list-style-type: none"> - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „MEDICUS” S.C. K. Mikołajczak, E. Machnicka – Smolińska ul. Wiejska 3 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NOVOMED” ul. Nadbrzeżna 1 - Zakład Opieki Zdrowotnej Zakładu Karnego w Krzywańcu (nieдоступny dla mieszkańców) - Zakład Fizjoterapii „FIZJO.MED” ul. Kościuszki 41
9.	Instytucje oświatowe: <ul style="list-style-type: none"> - Szkoła Podstawowa w Niwiskach - Szkoła Podstawowa w Drągowinie - Gimnazjum w Nowogrodzie Bobrzańskim (Centrum Wspierania Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum) - Zespół Szkolno - Przedszkolny w Nowogrodzie Bobrzańskim - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bogaczowie
10.	Kultura : <ul style="list-style-type: none"> - Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji - Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie Bobrzańskim zbiory biblioteczne : Nowogród Bobrzański ul. Pocztowa 7, ul. Kościuszki 42, Niwiska ul. Akacyjowa
11.	Bezpieczeństwo publiczne: <ul style="list-style-type: none"> - Posterunek Policji ul Reja 3 - podległy KMP w Zielonej Górze - Straż Miejska ul. Słowackiego 11 - jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w : Drągowinie, Kaczenicach, Kotowicach, Niwiskach, Nowogrodzie Bobrzańskim, Urzutach, Wysokiej,
12.	Powiatowy Urząd Pracy - Filia w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Ogrodowa 9
13.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zielone Górze <ul style="list-style-type: none"> - na terenie Gminy Nowogród Bobrzański sprawy nadzoruje dwóch kuratorów zawodowych wraz z trzema kuratorami społecznymi
14.	Organizacje pozarządowe: <ul style="list-style-type: none"> - Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Koło Terenowe w

Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański,

- **Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka** Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański,

- **Stowarzyszenie „FIBER”** ul. Topolowa 9 66-010 Nowogród Bobrzański
- .celem Stowarzyszenia jest propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, poszukiwanie pasji życiowych oraz dróg rozwoju osobistego, rozpropagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia począwszy od dzieci a skończywszy na osobach w kwiecie wieku,
Priorytety: Sport, Rozrywka, Rekreacja i Turystyka, Kultura i Edukacja

- **Stowarzyszenie „Chcieć To Móc”** Piaskowa 5, 66-010 Nowogród Bobrzański,

Działalność statutowa: 1.Inicjowanie i realizacja działań na rzecz zapobiegania patologiom, marginalizacji, odrzucenia społecznego. 2.Działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz regionalnych. 3.Działania na rzecz integracji europejskiej. 4.Rozwijanie kontaktów i współpraca z organizacjami pozarządowymi, z miastami partnerskimi, stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na terenie Polski oraz poza jej granicami. 5.Organizacja wolontariatu oraz działalność charytatywna. 6.Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych. 7.Organizacja działań prozdrowotnych, rehabilitacyjnych, wspierających osoby niepełnosprawne. 8.Promocja gminy Nowogród Bobrzański, województwa lubuskiego, Polski. 9.Pozyskiwanie wsparcia, funduszy i dotacji przeznaczonych na realizację celów statutowych. 10.Podejmowanie działań promujących kulturę, sport, oświatę, edukację, sztukę, pomoc społeczną. 11.Podnoszenie kwalifikacji merytorycznych członków stowarzyszenia. 12. Współpraca z instytucjami i osobami wspierającymi działalność stowarzyszenia. 13.Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Nowogród Bobrzański, woj. lubuskiego. 14.Promocja walorów geograficznych gminy Nowogród Bobrzański, woj. lubuskiego, Polski. 15.Działania proekologiczne. 16.Dbałość o wizerunek miasta, zrównoważony rozwój zagospodarowania przestrzennego. 17.Działania na rzecz zwiększenia świadomości warunków zatrudnienia (szara strefa). 18.Integracja międzypokoleniowa. 19.Pielęgnowanie tradycji ludowych.

- **Stowarzyszenie Przyjaciół Drągowiny „Rosa”** ul. Lipowa 23, Drągowina 66-010 Nowogród Bobrzański - **cel** - aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego; promowanie wsi Drągowina, gminy Nowogród Bobrzański i województwa lubuskiego; wspieranie i inicjowanie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych; wspieranie rozwoju kulturalnego i oświatowego; podtrzymywanie tradycji ludowych; pozyskiwanie środków na działalność z dostępnych funduszy pomocowych; wspomaganie organizacyjno-rzeczowe wszelkich działań zmierzających do rozwoju i promocji środowiska lokalnego, w szczególności poprzez propagowanie walorów krajoznawczych, turystycznych folklorystyczno-kulturowych,

- **Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa** Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. 1-go Maja 3, 66-010 Nowogród Bobrzański

- **Parafialny Zespół „Caritas”** przy parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, 66-010 Nowogród Bobrzański

- **Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży** Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, 66-010 Nowogród

- **Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Optimum”** ul. Bogaczowska 14, 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „Lepiej razem” ul. Zielonogórska 38, Urzuty 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „Bez barier, bez granic” ul. Kościuszki 41, 66-010 Nowogród Bobrzański - **Działalność statutowa** - Promocja idei zdrowego społeczeństwa; dbanie o rozwój fizyczny społeczeństwa, szczególnie młodzieży; propagowanie idei społeczeństwa obywatelskiego; pomoc dla osób niepełnosprawnych, ich rehabilitacja; praca wychowawcza wśród społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży mająca na celu propagowanie zdrowego trybu życia bez nałogów; tworzenie kręgu osób życzliwych dzieciom, młodzieży i niepełnosprawnym.

Stowarzyszenie „Crash-Klub” ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „KOTVICA” Kotowice, ul. Zielonogórska 17, 66-010 Nowogród

Fundacja na Rzecz Wspierania Wszechstronnego Rozwoju PRO NOVO powołana na początku 2012 roku przez grupę osób, które chciały stworzyć dla swoich dzieci przyjazne środowisko do wzrastania, które byłoby przedłużeniem domu rodzinnego. Podstawowym zadaniem Fundacji jest zorganizowanie i prowadzenie szkoły. Fundacja zamierza również podejmować inne inicjatywy mające na celu wspieranie rodzin w wychowaniu dzieci.

Stowarzyszenie – Klub Lotów Dalekodystansowych Gołębi w Nowogrodzie Bobrzańskim - zrzesza hodowców i sympatyków gołębi pocztowych z różnych kierunków geograficznych z odległości 1000 kilometrów - siedziba mieści się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji ul. Pocztowa 766 – 010 Nowogród Bobrzański

LZS „Czarni Drągowina” ul. Rzeczna 29 – Przybymierz 66-010 Nowogród Bobrzański – celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa na terenie objętym działalnością,

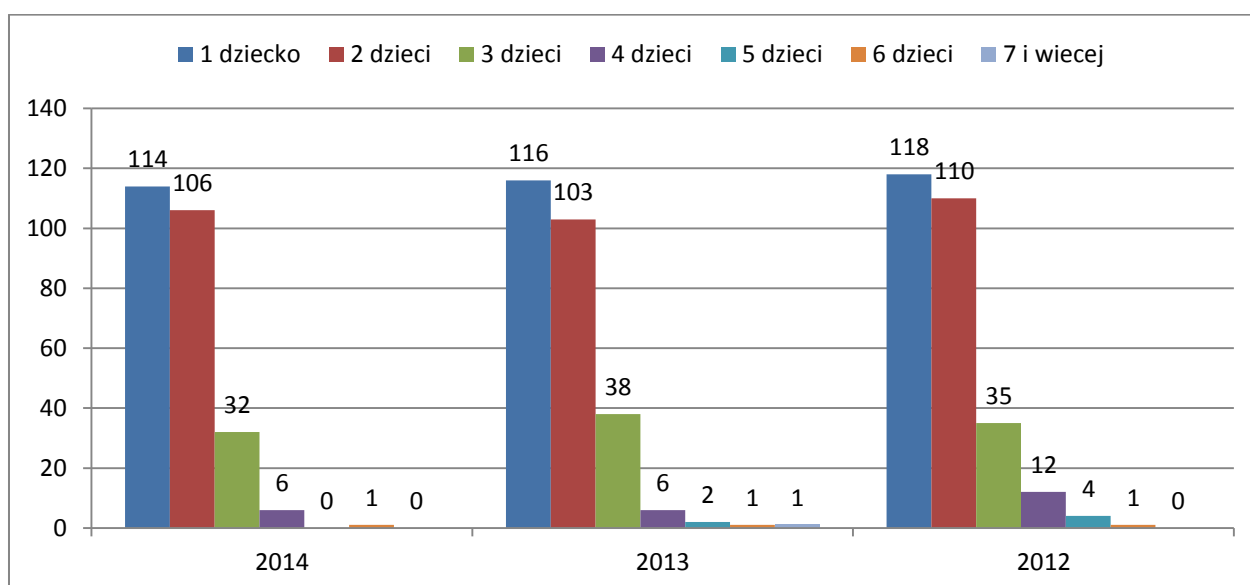
	<p>- GKS „FADOM” ul. Dąbrowskiego 12, 66-010 Nowogród Bobrzański,</p> <p>- Stowarzyszenie Klub Sportowy „Cortina”, Kaczenice ul. Kościelna 5, 66-010 Nowogród Bobrzański,</p> <p>KS „Spójnia Pierzwin - Kamionka” ul. Kościelna 1/12, Kamionka 66-010 Nowogród Bobrzański,</p> <p>LZS „Błękitni Kotowice” ul. Zimna 9, Kotowice 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa wiejskiego, a w szczególności wśród młodzieży,</p> <p>LZS „Czarni Przybymierz” ul. Kasztanowa 10, Przybymierz 66-010 Nowogród Bobrzański - celem działania zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa wiejskiego, a w szczególności wśród młodzieży,</p> <p>LZS „Tęcza Kaczenice” ul. Wiejska 5, Kaczenice 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa na terenie objętym działalnością,</p> <p>LZS „Zieloni Nowogród Bobrzański” ul. Bogaczowska 19, 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa, a w szczególności wśród młodzieży.</p> <p>Stowarzyszenie Gmina Współpraca Rozwój ul. Nowogrodzka 4, Kaczenice 66-010 Nowogród Bobrzański.</p>
--	--

2.2. Wsparcie rodzin na terenie gminy Nowogród Bobrzański przez podstawowe instytucje i organizacje

Rodzina stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. Pomaga ona odnaleźć się człowiekowi w świecie społecznym, pomaga mu ukształtować własną osobowość. Wartości wyniesione z domu są punktem odniesienia w dorosłym życiu. Jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy.

Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa oraz kształtuje poczucie własnej wartości. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Poniższy wykres przedstawia wszystkie rodziny objęte pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2012 -2014

Źródło: Dane MGOPS

Największy odsetek rodzin korzystających z pomocy to rodziny z jednym i dwójm dzieci.

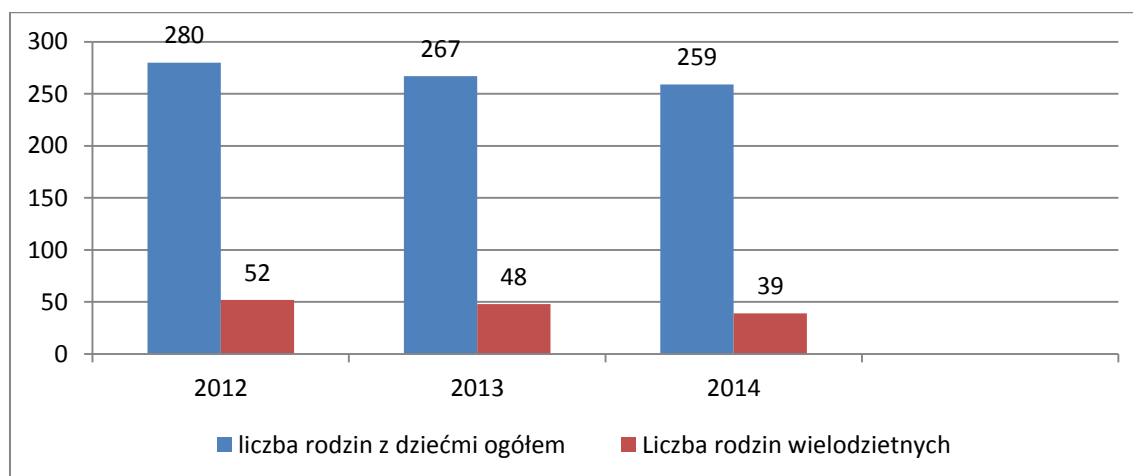
Duży odsetek rodzin z dziećmi korzystających z wsparcia Ośrodka to rodziny niepełne. Jest to spowodowane faktem, że w pojedynkę trudniej jest zaspokoić elementarne potrzeby życiowe małych dzieci, a otrzymywane alimenty nie zawsze odpowiadają faktycznym potrzebom dzieci. Osobom samotnym trudniej jest także zapewnić opiekę dzieciom, co powoduje, że ich możliwości na rynku pracy są znacznie ograniczone.

Strukturę rodzin osób samotnie wychowujących dzieci przedstawia poniższa tabela

Rodziny niepełne	2012		2013		2014	
	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi
1	30	12	33	15	32	18
2	25	14	27	14	32	15
3	5	1	9	3	7	4
4 i więcej	3	1	1	1	0	0
OGÓŁEM	63	28	70	33	71	37

Źródło: Dane MGOPS

Liczba rodzin wielodzietnych ulega natomiast spadkowi

Źródło: Dane MGOPS

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży oraz związana z nimi bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców oraz ubóstwo to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Często towarzyszy im również problem przemocy oraz uzależnienie jednego lub obojga rodziców.

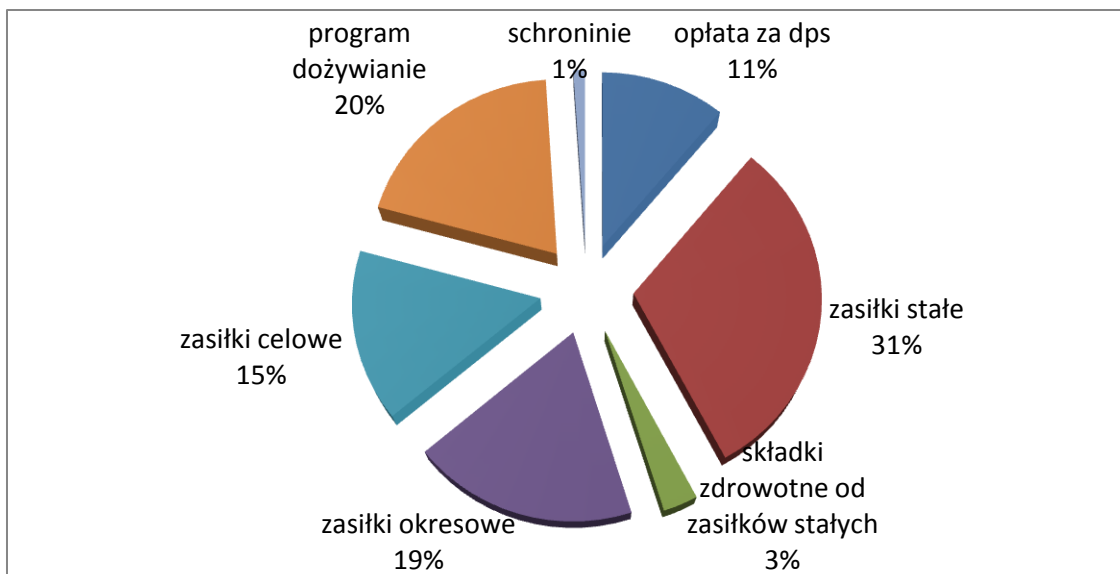
2.2.1. Działania na rzecz rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna może być świadczona w formie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych, do których zaliczyć można m.in. pomoc rzeczową, usługi opiekuńcze, udzielenie schronienia, zapewnienie gorącego posiłku czy ubrania, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej. Część beneficjentów korzysta tylko i wyłącznie ze świadczeń w postaci pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

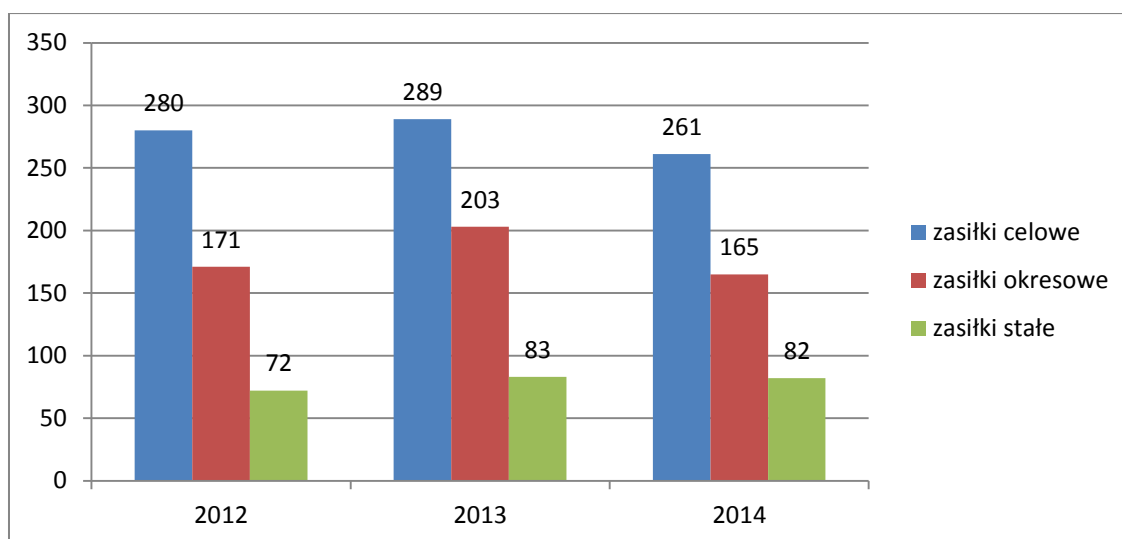
Instrumenty pomocy finansowej i niefinansowej M-GOPS

➤ Świadczenia finansowe MGOPS w roku 2014

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych w latach 2012-2014

Źródło: Dane M-GOPS

- **Dużym wsparciem, z którego korzystają osoby i rodziny jest wprowadzony ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".**

W ramach programu dożywiano osoby zarówno w postaci posiłku (szkoły, przedszkola, ośrodki szkolno-wychowawcze, noclegownia) jak i zasiłków na zakup żywności.

Liczba rodzin i dzieci objęta programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

w latach 2012-2014

Beneficjenci Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2012	2013	2014
Liczba osób objętych programem	560	637	629
Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki celowe na zakup posiłków	126	157	190
Liczba dzieci korzystających z obiadów w szkołach, przedszkolach	289	287	253
Osoby dorosłe korzystające z posiłków	4	3	5

Zródło: Dane M-GOPS

- **Kolejnymi formami wsparcia dla rodzin z problemem ubóstwa są świadczenia rodzinne i alimentacyjne.**

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter. W większości wypłacane są na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samodzielnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego.

Lp.	Świadczenia rodzinne	2014		2013		2012		2011	
		Liczba świad.	kwota	liczba świad.	kwota	liczba świad.	kwota	liczba świad.	kwota
1	Zasiłki rodzinne	7.120	710.040	7.884	784.855	8.793	771.524	9.913	850.626
2	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	3.462	350.137	3.803	392.750	4.525	479.414	5.572	589.080
3	urodzenia dziecka	29	29.000	22	22.000	34	34.000	43	43.000
4	urlopu wychowawczego	116	45.387	174	68.880	258	101.134	307	120.560
5	samotnego wychowywania dziecka	347	62.270	393	71.290	570	99.700	535	94.070
6	kształcenia i rehabilitacji	542	41.180	607	45.880	394	70.340	669	50.380
7	podjęcie nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.130	59.540	1.212	63.560	1.470	77.060	1.885	97.810
8	rozpoczęcie roku szkolnego	446	44.600	477	47.700	510	51.000	631	63.100
9	wieloletności	852	68.160	918	73.440	1.214	97.120	1.502	120.160
10	Jednorazowa	74	74.000	64	64000	84	84.000	100	100.000

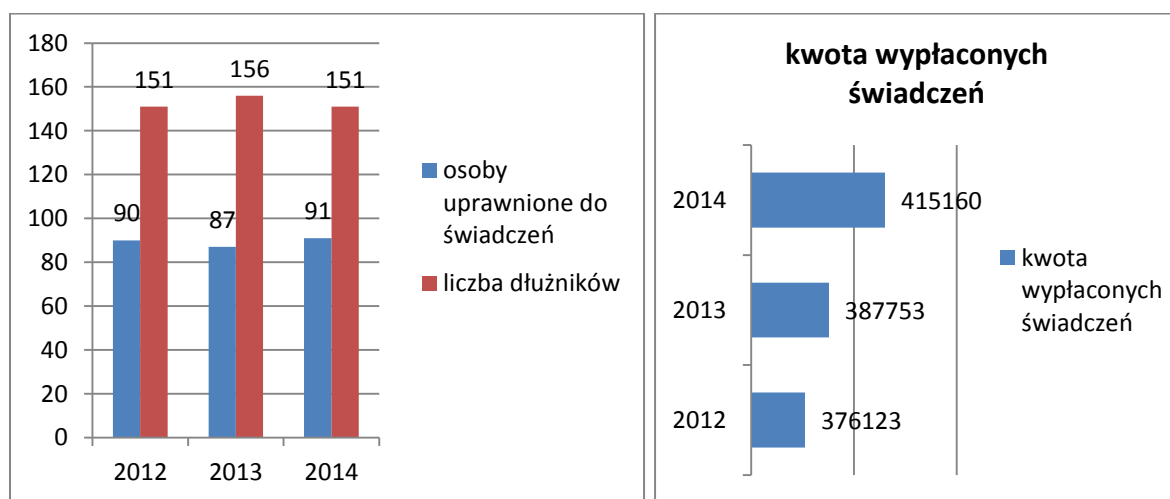
	zapomoga z tyt. urodzenia dziecka								
11	Zasiłki pielęgnacyjne	4.022	615.366	4.079	624.087	3.711	567.783	3.592	549.576
12	Świadczenia pielęgnacyjne	356	262.353	630	344.653	803	416.849	634	327.253
13	Specjalny zasiłek opiekuńczy	198	101.539	84	43.195	-	-	-	-
14	Dodatki	-	-	198	19.800	-	-		
15	Pomoc finansowa do świadczenia pielęgnacyjnego	353	70.600	-	-	-	-	-	-
16	Zasiłek dla opiekunów	392	191.949	-	-	-	-	-	-
17	Razem:	-	2.375.984	-	2.273.340	-	2.319.570		2.416535

Źródło: Dane MGOPS

Z danych wynika, że liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne corocznie ulega zmniejszeniu, tj. w 2012 – 455 rodzin, w 2013 – 422 rodziny i 2014 – 365 rodzin.

Zwiększa się natomiast liczba świadczeń i rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego.

Fundusz alimentacyjny jest przeznaczony do zabezpieczania wypłacania alimentów, których płatnicy okazali się niewypłacalni lub uchylali się od ich płacenia.

Źródło: Dane MGOPS

➤ **Dodatki mieszkaniowe i od 2014 roku dodatki energetyczne to kolejne finansowe formy wsparcia dla rodzin na terenie naszej gminy.**

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeśli średni dochód z ostatnich 3 miesięcy nie przekracza 125% najniższej emerytury na osobę w rodzinie lub 175% najniższej emerytury na osobę samotną. Bierze się pod uwagę również powierzchnię mieszkania jak i wydatki mieszkaniowe (energia, woda, nieczystości).

Wyszczególnienie	ROK			
	2014	2013	2012	2011
Przyjęte i rozpatrzone wnioski	134	125	134	147
Wydane decyzje	129	125	134	147
Odmowy	4	0	1	4
Koszt świadczeń	130.421	140.170	161.706	148.286

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego;
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej;
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wypłacono dodatki energetyczne na ogólną kwotę **5.795,73** zł dla **53 gospodarstw domowych**, z tego dla:

- gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: 1.329,12 zł
- gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: 2.933,22 zł
- gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób: 1.419,75 zł.

Koszt obsługi wypłaty dodatków energetycznych wyniósł 113,64 zł.

- **W roku 2014 MGOPS rozpoczął realizację nowego zadania związanego z wydawaniem Karty Dużej Rodziny.**

O taką kartę mogą się ubiegać rodziny wielodzietne, tj. takie, na których utrzymaniu znajduje się przynajmniej troje dzieci. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W roku 2014 z karty dużej rodziny skorzystało w naszej gminie 12 rodzin, dla których wydano 64 karty. Stan na wrzesień 2015 - wydano 235 kart dla 46 rodzin / w tym dla opiekunów, rodziców - 87, dla dzieci - 148 /.

- **Od 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Zakłada ona, że dziecko może trafić do pieczy zastępczej – instytucjonalnej lub rodzinnej – dopiero wtedy, gdy wyczerpane zostaną wszystkie możliwości pomocy rodzinie biologicznej.

W związku z wejściem w/w ustawy gmina:

- ✓ ponosi odpowiedzialność finansową za dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ zatrudnia asystentów rodzinnych.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pracą asystentów rodzin w gminie Nowogród Bobrzański

	2012	2013	2014	2015
Liczba asystentów	4	2	2	2
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	16	20	17	17

Gmina ma obowiązek wspierania zarówno rodzin, u których istnieje zagrożenie odebrania dzieci, a także takich, których dzieci przebywają już w placówkach opiekuńczo –wychowawczych, mając szansę powrotu do domu np. poprzez pracę asystenta rodziny.

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo - wychowawczej). Również w nowy sposób zdefiniowano formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta

została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe.

Wyszczególnienie	2014	2013	2012
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wg. ustawy o wspieraniu rodziny	2	4	4
Współfinansowanie Gminy – liczba dzieci	8	8	3
Współfinansowanie Gminy – koszty	31.334,99 zł	12.299 zł	3.808,01 zł

Źródło: Dane M-GOPS

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obciąża gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej tj:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

➤ **Rodzina niewydolna wychowawczo może otrzymać wsparcie w postaci opieki i wychowania dziecka w placówce wsparcia dziennego.**

Taką placówkę w rozumieniu art.18 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej może prowadzić gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art.190 ustawy lub podmiot, który uzyskał zezwolenie burmistrza czyli placówki prywatne.

W placówce wsparcia dziennego jednocześnie może przebywać 15 dzieci, a placówką może kierować osoba spełniająca wymagania określone w ustawie.

W latach 2011-2015 na terenie gminy działały 4 świetlice przy Szkołach Podstawowych: w Niwiskach, Drągowinie, Bogaczowie i Nowogrodzie Bobrzańskim.

Zadania realizowane w placówkach to, zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki własnej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, nauka umiejętności życia w grupie, pomoc w kryzysowych sytuacjach szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych, przekazywanie informacji o szkodliwości środków psychoaktywnych, organizacja zajęć i wolnego czasu, dożywianie dzieci. Placówki wsparcia dziennego prowadzone były na zlecenie Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok	Ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych	Liczba dzieci korzystających
2011	3 (SP Niwiska, Drągowina, Bogaczów)	45
2012	3 -//-	39
2013	3 -//-	45
2014	3 (SP Niwiska, Drągowina, Nowogród Bobrzański)	35
2015	3 -//-	39

Źródło: Dane MGOPS

- **Dużym wsparciem rodzin gminy Nowogród Bobrzański jest finansowanie dzieciom wycieczek letnich.**

W ramach wycieczek letnich w naszej gminie zostało objętych ogółem:
w 2013 roku - 20 dzieci
w 2014 roku - 47 dzieci
w 2015 roku - 31 dzieci

Z budżetu Gminy na wycieczki letnie przeznaczono ogółem :
w 2013 roku - 4.000 zł
w 2014 roku - 9.996 zł
w 2015 roku - 15.000 zł

- **M-GOPS współpracuje z organizacjami pozarządowymi dystrybuującymi żywność** w ramach Programu Żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej (PEAD) tj. :
 - ✚ do roku 2014 z Parafialnym Zespołem „Caritas” przy parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nowogrodzie Bobrzańskim,
 - ✚ w 2015 r. z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Osoby spełniające kryteria do tej formy pomocy /kryterium dochodowe do 150% UKD/ kierowane są przez M-GOPS po odbiór żywności w ramach w/w programu. Pomoc ta w znaczący sposób przyczynia się do poszerzenia zakresu pomocy dla osób znajdujących w trudnej sytuacji finansowej.

Ponadto, M-GOPS przy współudziale **Fundacji Wzajemnej Pomocy ARKA** organizuje zbiórkę żywności **PODZIEL SIĘ POSIŁKIEM**. Zebrane w trakcie akcji produkty żywnościowe trafiają do potrzebujących rodzin wielodzietnych i niepełnych:

- w roku 2014 zebrano - 654,90 kg
- w roku 2015 – 503 kg.

- **M-GOPS realizuje usługi opiekuńcze** obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną czy zalecaną przez lekarza pielęgnację. Usługi skierowane są do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych.
- **Pomoc osobom bezdomnym** znajduje się w katalogu zadań obowiązkowych samorządu gminnego wynikającym z ustawy o pomocy społecznej.

Gmina zgodnie z ustawą jest zobowiązana do zapewnienia osobie lub rodzinie schronienia, gorącego posiłku i niezbędnego ubrania.

MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim w przypadku potrzeb umieszczenia osób w noclegowni kieruje petentów do Noclegowni dla Osób Bezdomnych im. Ojca Stefana Modesta Glorieux w Zielonej Górze lub innych najbliższych placówek , które dysponują w danej chwili wolnymi miejscami.

W przypadku potrzeby zapewnienia ciepłego posiłku bezdomnym korzystamy z usług Jadłodajni Caritas przy ul. Kościelnej w Zielonej Górze.

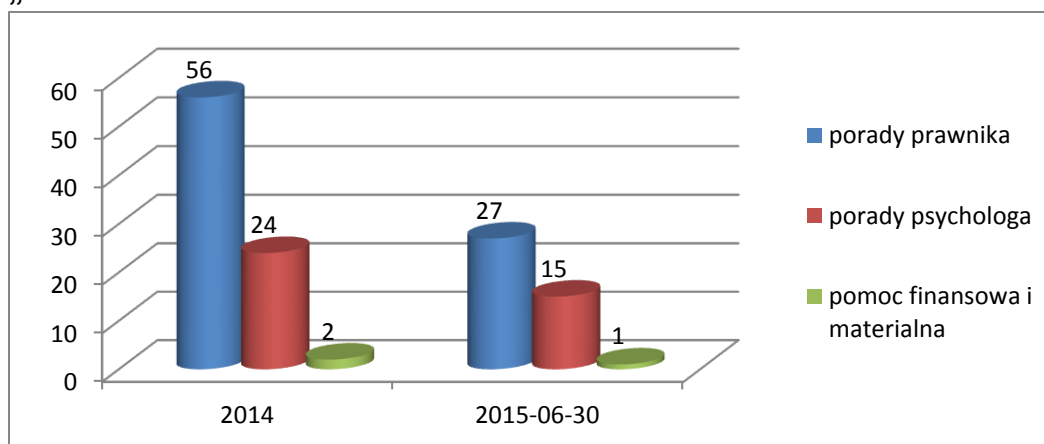
Na terenie miasta Nowogród Bobrzański istnieje możliwość zakupu posiłków-pełnych obiadów w Jadłodajni PHU ARWOL oraz otwartym w bieżącym roku Barze – TONIA. Korzystamy z tej formy pomocy przyznając posiłki w ramach programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z tej formy usług korzystają szczególnie potrzebujący pomocy ludzie starsi oraz niepełnosprawni.

- **Wsparcie prawne i psychologiczne** dla mieszkańców Gminy Nowogród Bobrzański realizowane jest przez M-GOPS w siedzibie Ośrodka:

- w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – porady psychologa, pracownika socjalnego (2 x w miesiącu),
- w ramach współpracy z Lubuskim Stowarzyszeniem na rzecz Kobiet "BABA" w Zielonej Górze (1 x w miesiącu).

Poradnictwo jest ogólnodostępne, świadczone bez względu na dochód, obejmuje wsparcie psychologiczne, pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, jak również w zakresie pomocy prawnej udzielanej ofiarom przemocy w rodzinie.

Ilość porad w ramach współpracy z Lubuskim Stowarzyszeniem na rzecz Kobiet „BABA”

Źródło: Dane M-GOPS

2.2.2. Wsparcie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Pomocy Rodzinie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o przepis art. 4 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz realizuje zadania wynikające z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Podstawowym zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych.

Głównym celem działań profilaktycznych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi i związanymi z narkotykami.

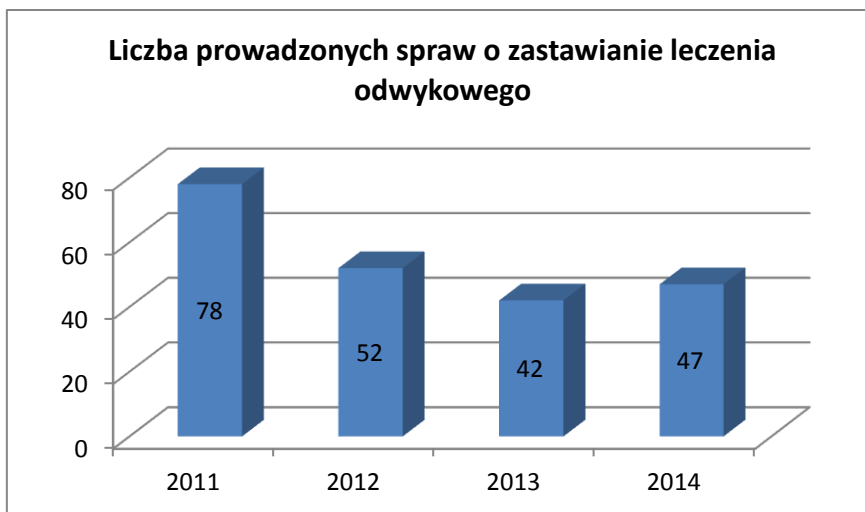
Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego trybu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto realizuje ustawowe zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji działań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

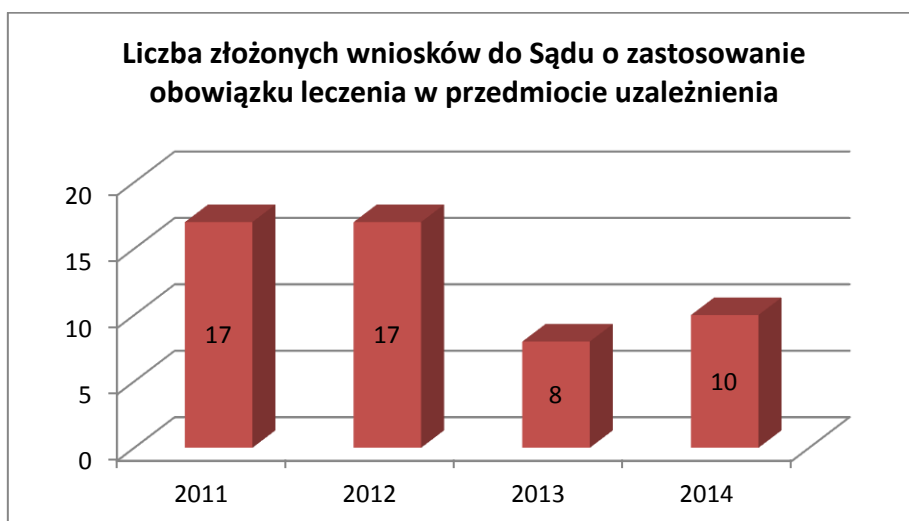
W ramach GKRPA działa Punkt Pomocy Rodzinie, który zajmuje się :

- przyjęciem zgłoszenia w przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu lub innych środków odurzających,
- wezwaniem na rozmowę osób, co do których wpłynęło zgłoszenie, pouczeniem o konieczności zaprzestania nadużywania alkoholu i poddania się leczeniu odwykowemu,
- wskazywaniem ośrodków leczniczych i terapeutycznych,
- w przypadku, gdy osoby wezwane nie wyrażają zgody na dobrowolne leczenie, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania – kierowaniem osób na badania przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze,
- udzielaniem konsultacji psychologicznych.

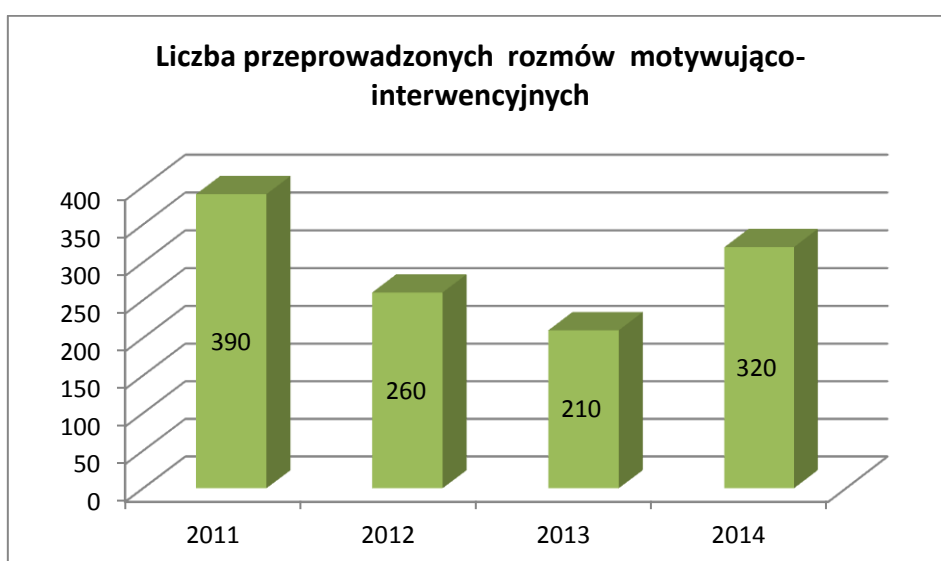
- **Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowogrodzie Bobrzańskim w latach 2011- 2014.**

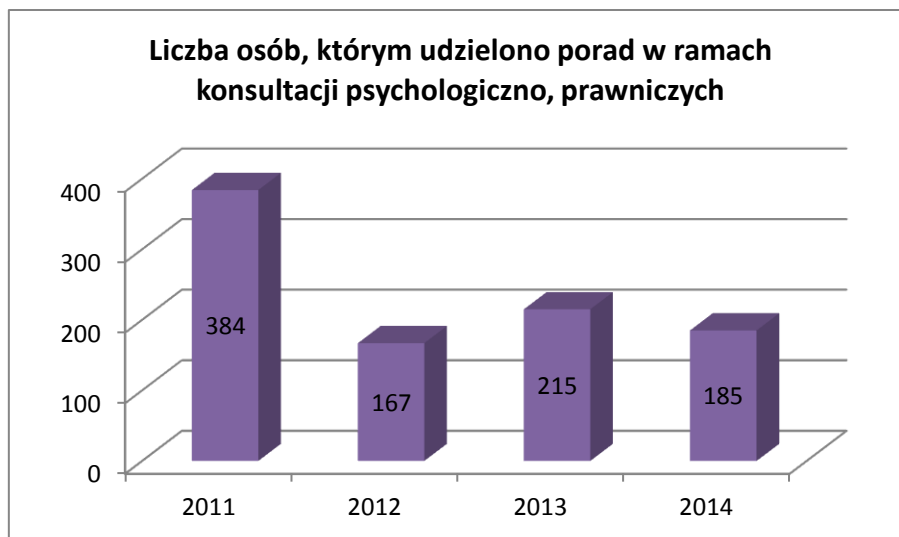
Źródło: sprawozdania GKRPA

Źródło: sprawozdania GKRPA

Źródło: sprawozdania GKRPA

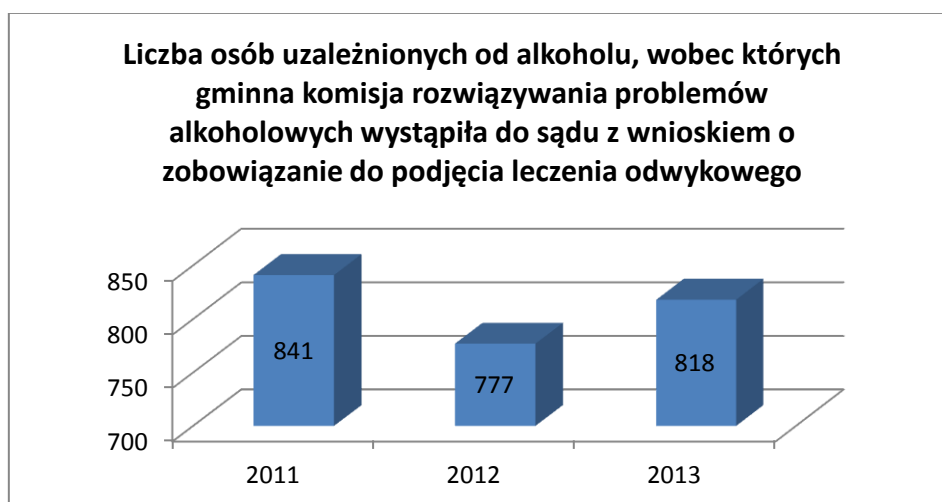

Źródło: sprawozdania GKRPA

Przedstawione dane wskazują na niewielki spadek liczby wniosków składanych do GKRPA oraz znacznie zmniejszającą się liczbę wniosków kierowanych przez Komisję do Sądu. Dane te pośrednio mogą świadczyć o większej skuteczności działań Komisji na etapie przed postępowaniem sądowym poprzez włączenie do pracy Komisji psychologa, terapeuty.

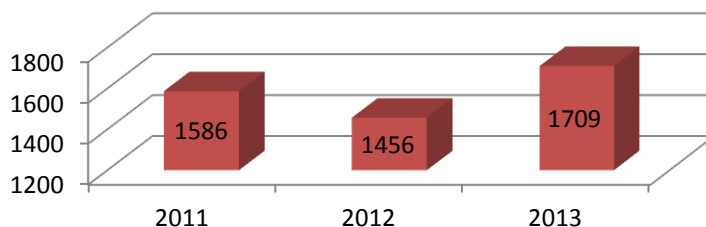
W okresie od 2011- 2013 współpracował z Komisją prawnik.

- Dane poniższe przedstawiają problem uzależnienia w **województwie lubuskim** w latach 2011- 2013 na podstawie danych statystycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

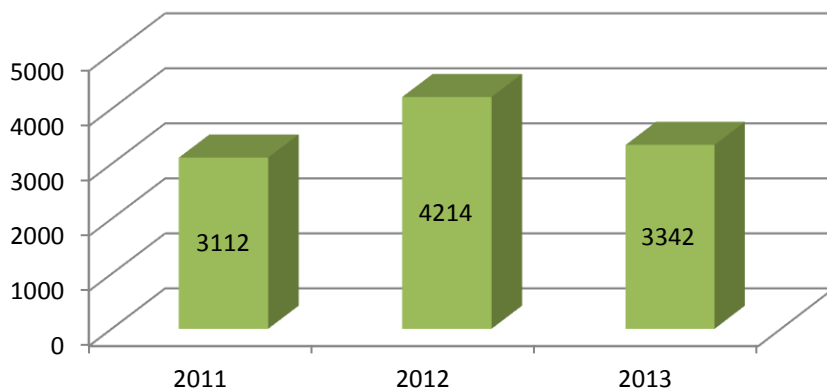
Źródło : PARPA

Liczba osób, w stosunku do których gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego

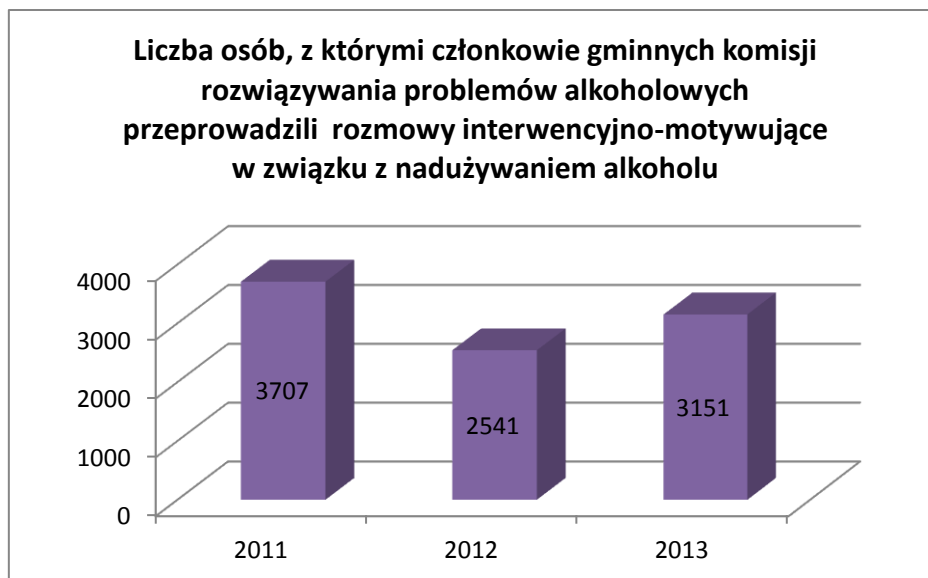

Źródło : PARPA

Liczba członków rodzin osób z problemami alkoholowymi, z którymi członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadzili rozmowy

Źródło : PARPA

Źródło : PARPA

- Skalę problemów alkoholowych w Gminie Nowogród Bobrzański obrazuje, także poniższa tabela przedstawiająca placówki lecznicze, z których korzystały osoby uzależnione oraz współuzależnione w latach 2012-2014:

Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Ciborzu	Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii „LOPIT” w Zielonej Górze	N ZOZ Ośrodek Terapeutyczny „PROFIL” w Żarach
35 na detoksie i Oddziale Terapii uzależnień	85 w tym	6 w tym	22
	70 osób na Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu	3 osoby na Oddziale Terapii dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych	20 osób udział w terapii uzależnienia i współuzależnienia
	15 osób na Oddziale Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych	3 osoby na terapii uzależnień behawioralnych	2 osoby udział w zajęciach związanych z uzależnieniem behawioralnym

Źródło : dane w/w placówek

Ponadto osoby uzależnione leczone są w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Zielonej Górze.

Od 2014r. w gminie oprócz Punktu Pomocy Rodzinie w ramach Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa grupa terapeutyczna dla osób współuzależnionych / skorzystało z terapii w 2014 roku 11 rodzin / oraz grupa AA, która wspiera osoby uzależnione po zakończonej terapii.

Biorąc pod uwagę zasoby, jakie posiada nasza gmina odnośnie leczenia uzależnienia od alkoholu oraz działania profilaktyczne, mieszkańcy gminy mają duży i łatwy dostęp do instytucji, w których mogą uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc w tym obszarze.

Nie posiadamy danych odnośnie problemu narkomanii w naszej gminie, jednak z informacji posiadanych z działań profilaktycznych podejmowanych w szkołach można stwierdzić, że jest zauważalny w naszej gminie i dotyczy młodego grona osób.

Należy również zwrócić uwagę na coraz bardziej rozwijające się inne typy uzależnień szczególnie od gier hazardowych, kredytów, internetu.

Skutki tych uzależnień są tak samo groźne i destabilizujące życie jednostki, rodziny, czy całej społeczności.

Wychodząc z założenia, że różnego rodzaju dysfunkcje i patologie mogą się wzajemnie zazębiać i przenikać stając się źródłem poważnego zagrożenia dla obywateli, należy zintensyfikować wszelkiego rodzaju działania profilaktyczne, które zapobiegają będą rozszerzaniu się problemów związanych z uzależnieniami.

2.2.3. Działania Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze - Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim prowadzi bezpłatne poradnictwo socjalno- pedagogiczne oraz terapię systemową rodzin

Działania wspierające Koła na przykładzie lat 2012 i 2014

<p>2012r.</p>	<p>Ilość udzielonych porad: 229 Ilość osób, którym udzielono porad: 142 -w tym kobiet- 82, mężczyzn- 9, dzieci- 51</p> <p>Rodzaj udzielonych porad: - Konflikt rozwodowy: 15 - Przemoc seksualna: 2 - Sprawy mieszkaniowe: 4 - Problemy materialno-bytowe: 13 - Problemy wychowawcze: 65 - Sprawowanie opieki nad dziećmi: 4 - Terapia rodzinna: 72 - Alimenty: 14 - Sprawy pracownicze: 6 - Alkohol: 34</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediacje rówieśnicze <p>Przeszkolono 10 uczniów gimnazjum klas drugich. Uczniowie przeprowadzili 48 godzin mediacji rówieśniczych. Sprawy dotyczyły głównie stosowanej przez uczniów przemocy fizycznej i słownej, w szkole i poza nią,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie kursu pierwszej pomocy: 42 uczniów uzyskało zaświadczenie o odbyciu podstawowego szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej, • Mediacje rówieśnicze- przeszkolono kolejną 11- osobową grupę uczniów klas pierwszych (obecnie drugich), • Projekt „Spójrz inaczej”- w
---------------	--	---

		warsztatach brała udział grupa około 17 uczniów.
2014	<p>Terapia systemowa rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> • 47 spotkań z rodzinami, lub przedstawicielami rodzin (mąż, żona, dzieci), • 15 rodzin - 5 rodzin skorzystało ze wsparcia jednorazowo, natomiast 10 rodzin pozostawało w systematycznym kontakcie, • W sumie z pomocy skorzystało 15 rodzin. <p>Sprawy, z jakim zgłaszały się rodziny: problemy wychowawcze z dziećmi, zaburzone relacje rodzinne (alkohol, przemoc), zaburzone relacje rówieśnicze, zmiana struktury rodziny (rozwód, rodzina zrekonstruowana), trudności w nauce dzieci.</p> <p>Pomoc udzielana była w nurcie systemowym z elementami psychoedukacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ICD- wiedzieć więcej We wszystkich zajęciach profilaktycznych łącznie wzięło udział 158 osób - dzieci i dorosłych. • Projekt „Kreujemy rzeczywistość- profilaktyka dla mieszkańców” We wszystkich formach wzięło udział 294 osoby, w różnym wieku (od 5 lat, poprzez szkołę podstawową, gimnazjum do dorosłych). • Tydzień Edukacji Globalnej- prawa człowieka (akcja ogólnopolska) (uczniowie 9 klas gimnazjum (około 170 osób, dorośli -nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice (około 40 osób). • Maraton pisania listów (akcja ogólnopolska)- napisano 106 listów (udział około 70 osób głównie gimnazjalistów). • Projekt „Pomagamy skuteczniej”- w zajęciach wzięło udział 113 osób z terenu gminy. • Zbiórka żywności- 310 kg.

Zródło: sprawozdania Koła Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Nowogrodzie Bobrzańskim

3. ROLA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

3.1. Zadania gminy

System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych.

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2 lipca 2013 r. poz. 182) stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa
- sieroctwa,

- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminy obowiązek świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Do jego podstawowych obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Ośrodek może realizować inne zadania, powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim realizuje zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wsparcie udzielone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w latach 2011-2014

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzja świadczenie			
	2011	2012	2013	2014
Ogółem zadania własne i zlecone	655	636	656	616
pieniężne	375	362	382	365
rzeczowe	296	286	286	268
schronienie	2	4	2	6
usługi opiekuńcze	24	25	22	21
Forma pomocy	Liczba rodzin			
Ogółem	516	543	589	530
świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych	388	384	399	369
praca socjalna / w tym wyłącznie praca socjalna/	362	389	478	306
poradnictwo specjalistyczne	43	47	61	25

Źródło: dane MGOPS

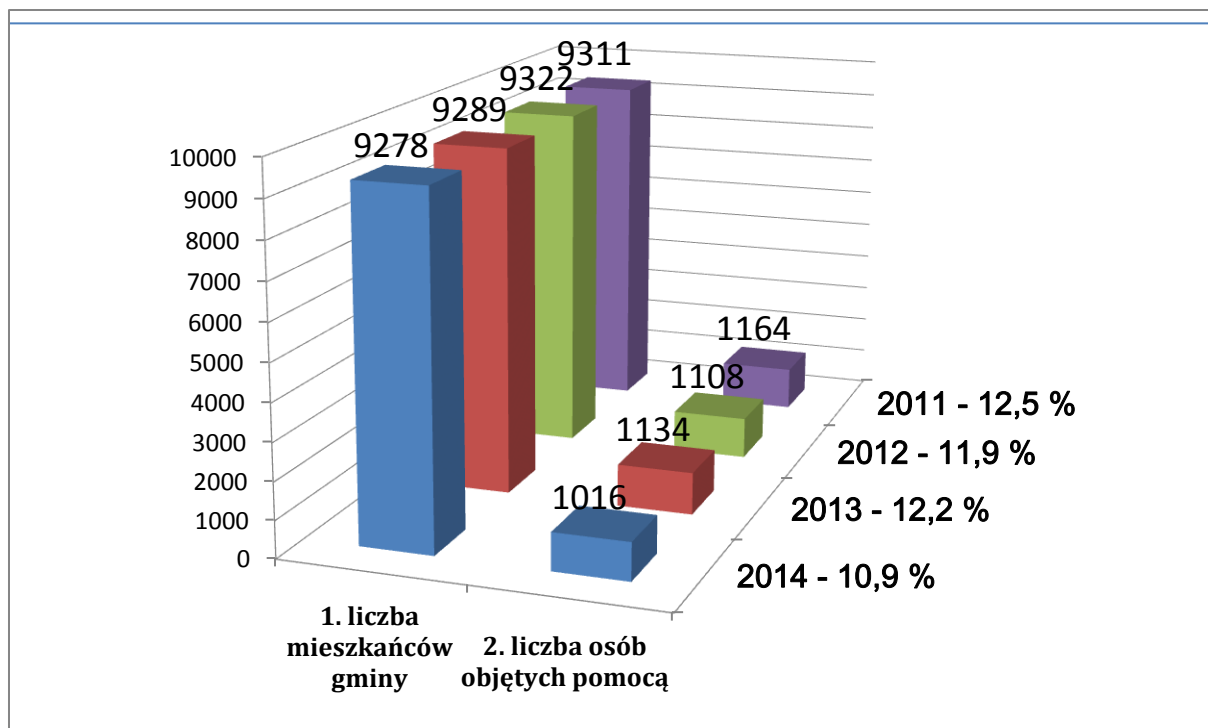
Z przedstawionych zestawień wynika, że ogólna liczba rodzin beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2011-2014 ulegała wahaniom, najwyższa była w roku 2013.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny.

Weryfikację kryteriów dochodowych i świadczeń przeprowadza Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na podstawie wyników badania progu interwencji socjalnej. Próg interwencji socjalnej jest ustalany w oparciu o koszyk dóbr i usług opracowany na podstawie minimalnych norm spożycia, minimalnych okresów użytkowania dóbr oraz minimalnego zakresu korzystania z usług, wyrażony wartościami cen rynkowych w przyjętym okresie badawczym, a następnie korygowany o rzeczywiste zachowania konsumpcyjne wybranych typów gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa.

Liczba osób objętych świadczeniami M-GOPS w latach 2011-2014 w stosunku do liczby mieszkańców gminy Nowogród Bobrzański.

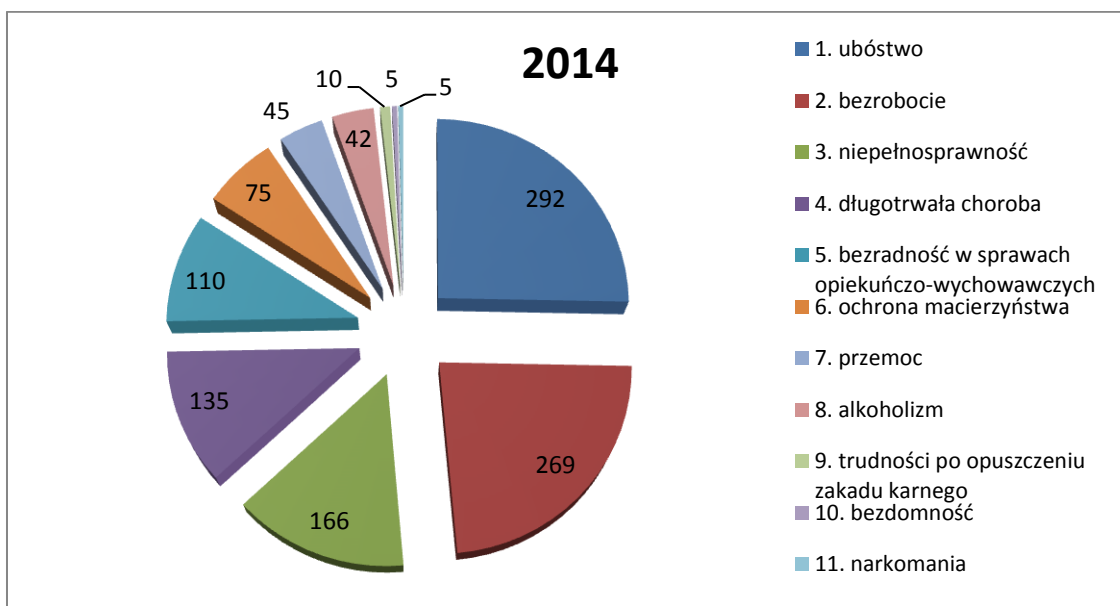
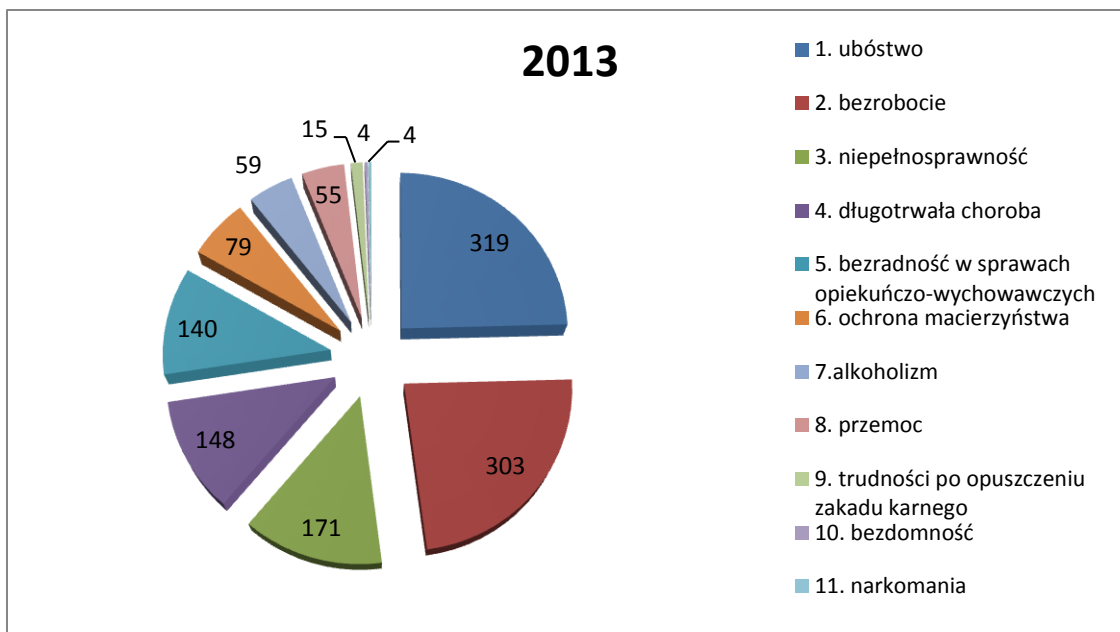
Dla porównania : wskaźnik w woj. lubuskim wynosił – w 2013 – 10,6 % ; w 2014 – 10,0 % - dane Wydziału Polityki Społecznej LUW.

3.2. Dominujące problemy w ujęciu MGOPS oraz mieszkańców. Mocne i słabe strony w podstawowych obszarach problemowych występujących na terenie miasta i gminy .

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Jednym z narzędzi badawczych, za pomocą których identyfikowano problemy społeczne gminy, była analiza sprawozdań jednostki realizującej zadania polityki społecznej na obszarze gminy – MGOPS.

Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy M-GOPS

Źródło: dane MGOPS

Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin.

W miesiącach sierpień i wrzesień 2015 roku w ramach prac nad projektem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin 2012			Liczba rodzin 2013			Liczba rodzin 2014		
	Ogółem	Na wsi	Osoby w rodzinie	Ogółem	Na wsi	Osoby w rodzinie	Ogółem	Na wsi	Osoby w rodzinie
RODZINY OGÓŁEM	543	301	1527	589	313	1578	530	282	1459
o liczbie osób 1	164	85	164	196	72	196	162	87	162
2	99	51	198	105	71	210	93	46	186
3	90	47	270	107	62	321	104	52	312
4	102	59	408	107	65	428	99	50	396
5	55	36	275	51	29	255	44	30	220
6 i więcej	33	23	212	23	14	168	28	17	183
rodziny z dziećmi ogółem	280	155	1049	267	156	1033	259	141	1012
o liczbie dzieci 1	118	60	370	116	64	372	114	62	378
2	110	63	391	103	59	396	106	57	426
3	35	23	182	38	25	195	32	18	161
4	12	7	66	6	4	37	6	3	39
5	4	1	32	2	2	17	0	0	0
6	1	1	8	1	1	8	1	1	8
7 i więcej	0	0	0	1	1	8	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	63	28	220	70	33	217	71	37	231
o liczbie dzieci 1	30	12	74	33	15	80	32	18	80
2	25	14	96	27	14	87	32	15	114
3	5	1	27	9	3	44	7	4	37
4 i więcej	3	1	23	1	1	6	0	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	121	66	244	135	73	347	114	55	288
o liczbie osób 1	56	26	56	39	21	39	38	15	38
2	37	18	74	39	20	78	28	13	56
3	12	7	36	24	14	72	19	7	57
4 i więcej	16	15	78	33	18	158	29	20	137

Bobrzański na lata 2016 – 2022, przeprowadzono anonimową ankietę wśród mieszkańców miasta i gminy. Ankieta poruszała tematy związane z problemami społecznymi z jakimi spotykają się mieszkańcy gminy Nowogród Bobrzański. Ankiety wypełniło 28 kobiet i 12 mężczyzn w różnym wieku i o różnym poziomie wykształcenia.

Najważniejsze problemy społeczne wymieniane przez mieszkańców gminy to:

- ❖ bezrobocie,
- ❖ brak specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- ❖ niewystarczająca ilość lekarzy rodzinnych,
- ❖ niedostateczna pomoc osobom starszym,
- ❖ brak poczucia bezpieczeństwa,
- ❖ brak miejsc i form spędzania czasu wolnego,
- ❖ zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży,
- ❖ ubóstwo, szczególnie wśród ludzi starszych,
- ❖ alkoholizm, głównie wśród młodzieży,
- ❖ narkomania w tym dopalacze,
- ❖ brak całodobowego nadzoru policji.

Ankietowanym zadano pytanie - co należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie gminy? Propozycje działań, jakie wymieniali mieszkańcy przedstawione zostaną poniżej w rozdziale 3.3.

We wrześniu 2015 roku przeprowadzono ponadto spotkanie warsztatowo-konsultacyjne, w trakcie którego przeanalizowano mocne i słabe strony w podstawowych obszarach problemowych: bezrobocia, uzależnień, przemocy, niepełnosprawności, funkcjonowania osób starszych, problemów opiekuńczo-wychowawczych. Wymieniano również inne problemy społeczne wymagające działań na terenie miasta i gminy.

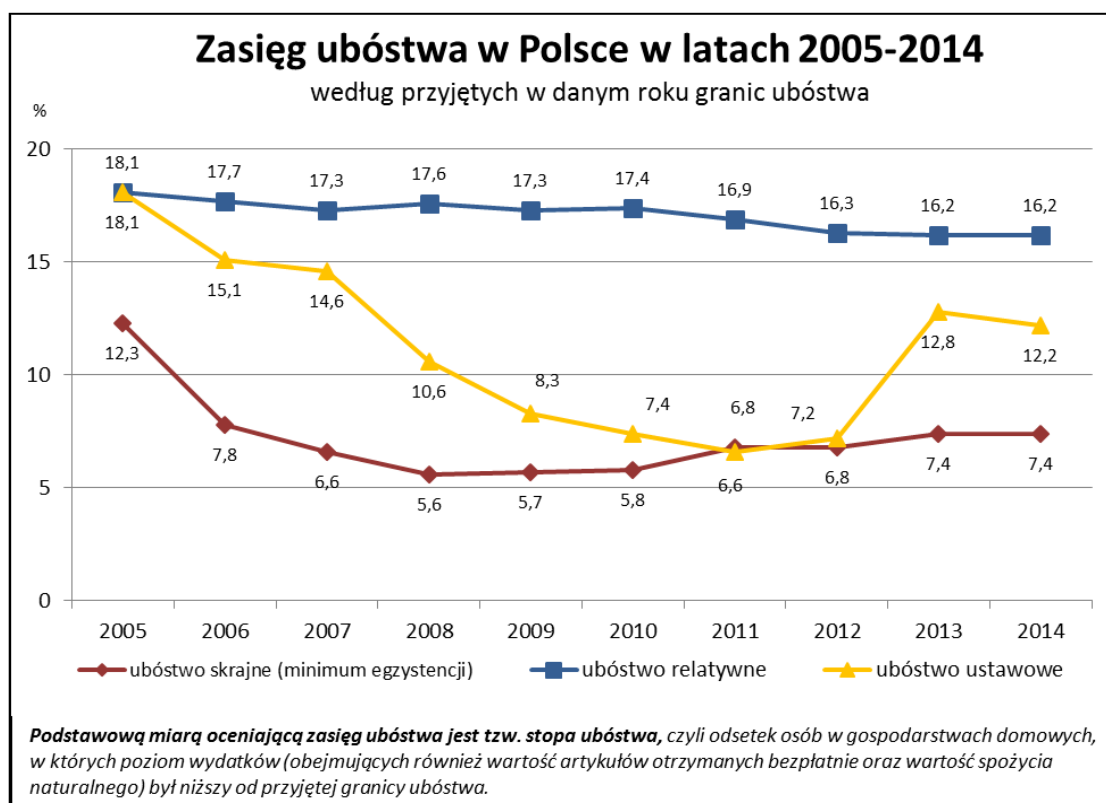
W warsztatach wzięli udział pracownicy - przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy, Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, Publicznego Gimnazjum, Poradni Rodzinnej, Szkoły Podstawowej w Niwiskach, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Towarzystwa Walki z Kalectwem, Zakładu Karnego w Krzywańcu, Publicznej Biblioteki, asystenci rodzin, rodzice dzieci niepełnosprawnych, sołtysi wsi.

3.2.1. Ubóstwo

Ubóstwo odnosi się do sytuacji, w której osoby lub rodziny nie posiadają dochodów lub też ich dochody są zbyt niskie, aby utrzymać się przy życiu i zdrowiu. Jest to złożony problem społeczny, powodowany różnymi czynnikami społeczno – ekonomicznymi.

Przy obliczaniu zasięgu ubóstwa obiektywnego GUS uwzględnia następujące granice ubóstwa:

- **ustawową granicę ubóstwa** - kwotę, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy,
- **relatywną granicę ubóstwa** jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych, (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych).
- **granicę ubóstwa skrajnego** - poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, który uwzględnia jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

Źródło: Dane GUS - Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2014 r. Warszawa, 9.06.2015 r.

Z badania budżetów gospodarstw domowych wynika, że w 2014 r. w stosunku do roku 2013 nastąpiła poprawa przeciętnej sytuacji materialnej gospodarstw

domowych. Jednocześnie nie odnotowano istotnych zmian w zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Stopy ubóstwa skrajnego i relatywnego pozostały na tym samym poziomie (7,4% w przypadku ubóstwa skrajnego i 16,2% relatywnego). Podobnie na zbliżonym poziomie pozostał zasięg ubóstwa ustawowego – 12,2% (w 2013 r. - 12,8%).

GRANICE UBÓSTWA DLA WYBRANYCH TYPÓW GOSPODARSTW W LATACH 2011 – 2014

Granice ubóstwa	Gospodarstwa 1- osobowe				Gospodarstwa 4 – osobowe (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do lat 14)			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
w zł								
Skrajnego minimum egzystencji	495	519	551	540	1336	1401	1486	1458
Relatywnego	692	693	706	713	1868	1871	1906	1926
Ustawowego	477	542	542	542	1404	1824	1824	1824

Źródło: Dane GUS

Przy obliczaniu granic ubóstwa ustawowego obowiązują dwie wielkości progowe: dla osoby samotnie gospodarującej oraz dla osoby w rodzinie.

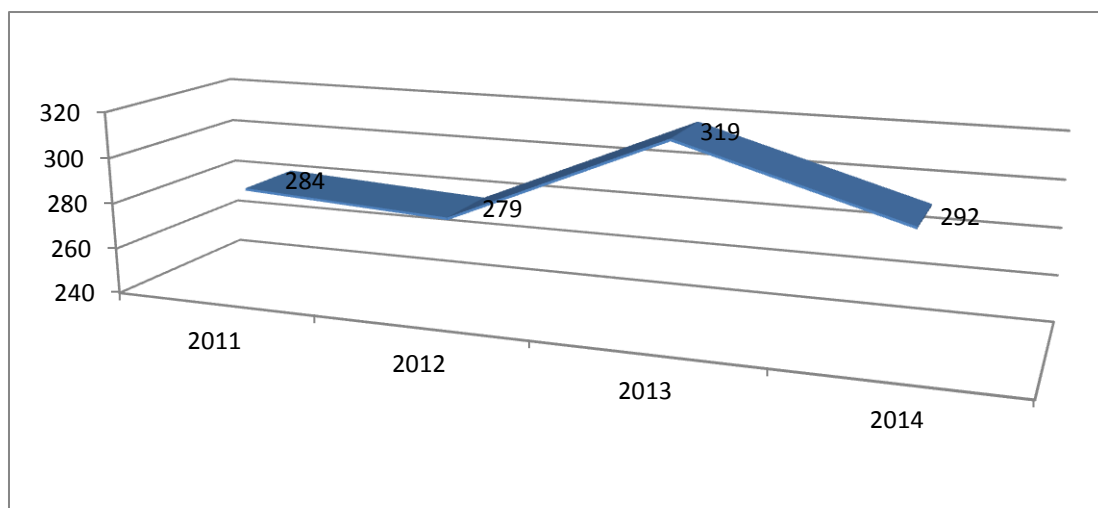
Od października 2006 r. do października 2012 r. dla osoby samotnie gospodarującej była to kwota 477 zł, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 351 zł. Od 1 października 2012 r. dla osoby samotnie gospodarującej była to kwota 542 zł, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 456 zł.

Długoletni brak waloryzacji progów dla pomocy społecznej spowodował, że w 2011 r. i przez znaczną część 2012 r. wartości granic ubóstwa skrajnego dla niektórych gospodarstw domowych (w zależności od ich składu osobowego) przewyższały wartość granicy ubóstwa ustawowego.

Obecne kryteria dochodowe:

Ustawa	Kryterium dochodowe			
	Osoba samotna 2015		Osoba w rodzinie 2015	
Ustawa o pomocy Społecznej	529 zł 793,50 – dożywianie	Od 10.2015 634 zł 951 zł – dożywianie	456 zł 684 zł dożywianie	Od 10.2015 514 zł 771 – dożywianie
Ustawa o świadczeniach rodzinnych	x	x	574 zł lub 664 zł (z dzieckiem niepełnosprawnym), jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – 1922 zł	Od 11.2015 674,- zł lub 764,- zł 1922,- zł
Ustawa o funduszu alimentacyjnym	X	x	725 zł	
Ustawa o dodatkach mieszkaniowych	1477,79 zł	Od 1.04.2015 1540,79 zł	1055,56 zł	Od 01.04.2015 1100,56 zł

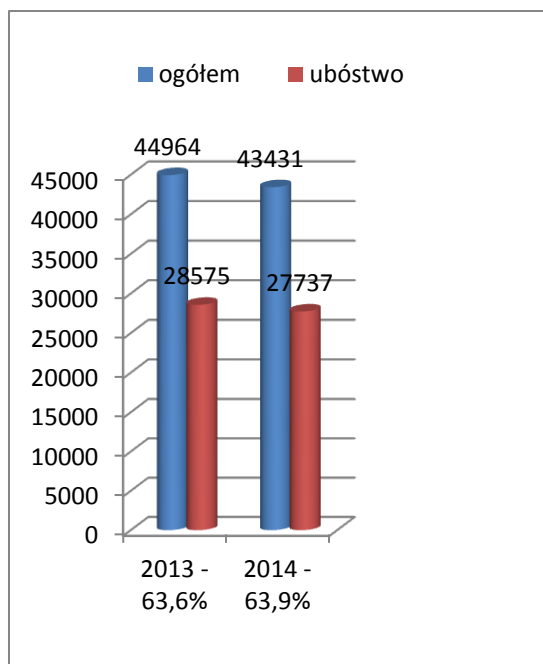
Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w MGOPS Nowogród Bobrzański w latach 2011-2014

Źródło: Dane MGOPS

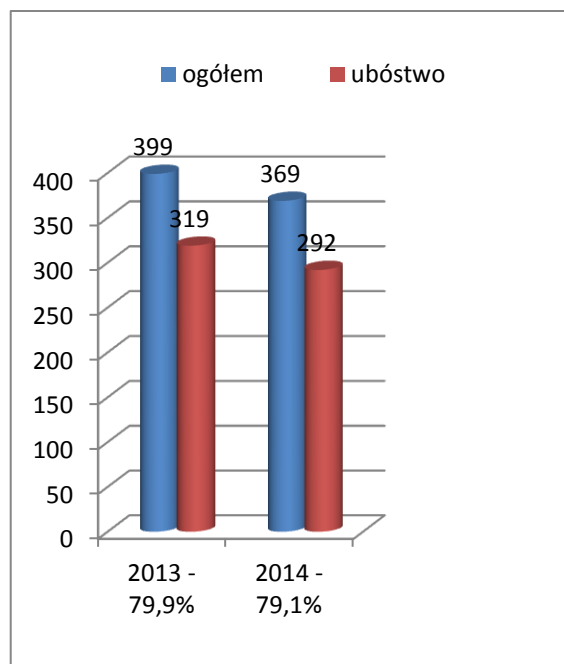
Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w stosunku do rodzin korzystających świadczeń pomocy społecznej ogółem

woj. lubuskie

Dane Wydziału Polityki Społecznej LUW

gmina Nowogród Bobrzański

Dane MGOPS

Celem priorytetowym w zakresie wsparcia ubogich mają być wszelkie działania prewencyjne ograniczające marginalizację i degradację społeczną rodziny. Do takich działań należy: aktywizowanie zawodowe członków rodziny, pomoc rodzinom zagrożonym eksmisją, wsparcie rodzin wielodzietnych oraz rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych odebraniem dziecka.

Kolejnym priorytetem jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej oraz przekazanie im wiedzy i umiejętności pozwalających zapewnić swoim dzieciom prawidłowy rozwój. Działania takie jak wsparcie procesu edukacji oraz eliminowanie zjawiska wypadania z systemu szkolnego pozwolą na ograniczenie częstego problemu, jakim jest tzw. „dziedziczenie biedy” i dadzą szansę młodym ludziom na wypracowanie własnego stylu życia.

3.2.2. Bezrobocie

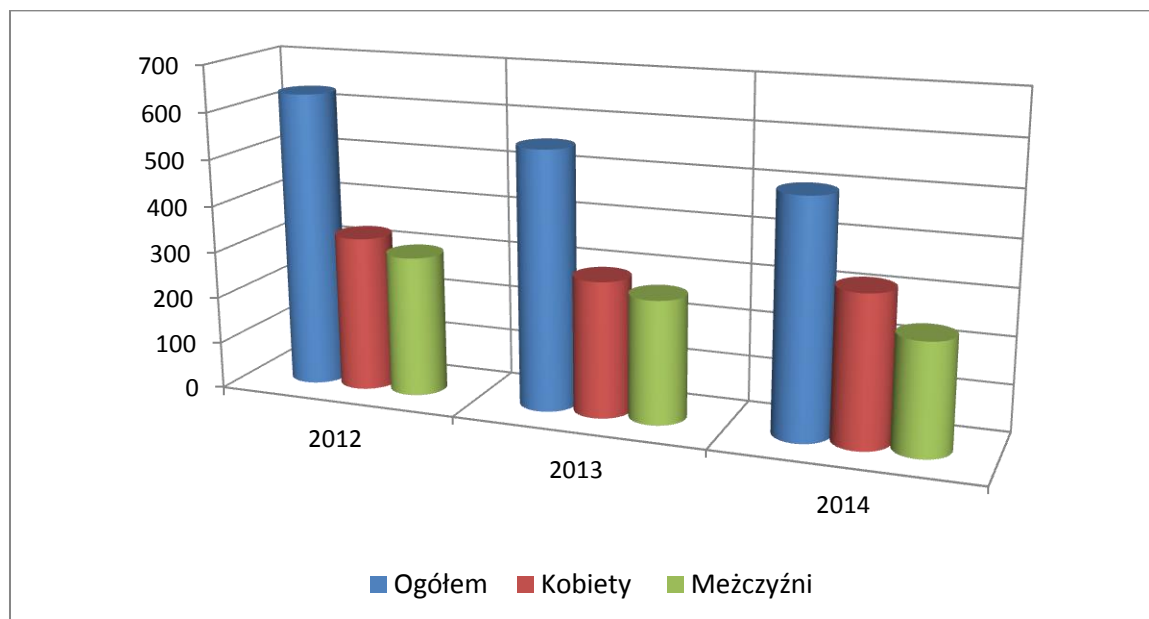
Kwestie związane z szeroko pojmowanym bezrobociem są jednym z najbardziej istotnych zagadnień polityki socjalnej całego państwa jak również poszczególnych gmin.

Bezrobocie powoduje szereg negatywnych następstw, wśród których wymienić należy skutki ekonomiczne, psychospołeczne i polityczne. Mają one charakter wielce negatywny, zarówno dla osoby bezrobotnej jak i jej najbliższego otoczenia społecznego. Brak pracy przez dłuższy czas powoduje zubożenie jednostki i całej rodziny oraz bardzo często izolację społeczną. Bezrobocie wpływa także na zdrowie somatyczne i psychikę osób nim obciążonych. Ogranicza to możliwości osoby oraz jej rodziny do wydostania się z niekorzystnego materialnego i społecznego położenia.

Działania polityki społecznej wobec problemu bezrobocia mają dwa instytucjonalne obszary. Pierwszym jest obszar wspomaganie powstawania nowych miejsc pracy. Drugim obszarem jest zabezpieczenie socjalne osób bezrobotnych i ich rodzin oraz działania zmierzające w kierunku aktywizacji zawodowej.

W gminie Nowogród Bobrzański liczba osób bezrobotnych nie wykazuje stałej tendencji. Do roku 2012 wartość tego wskaźnika rosła, w roku 2013 i 2014 liczba osób bezrobotnych zmalała. Większą liczbę osób bezrobotnych stanowią kobiety.

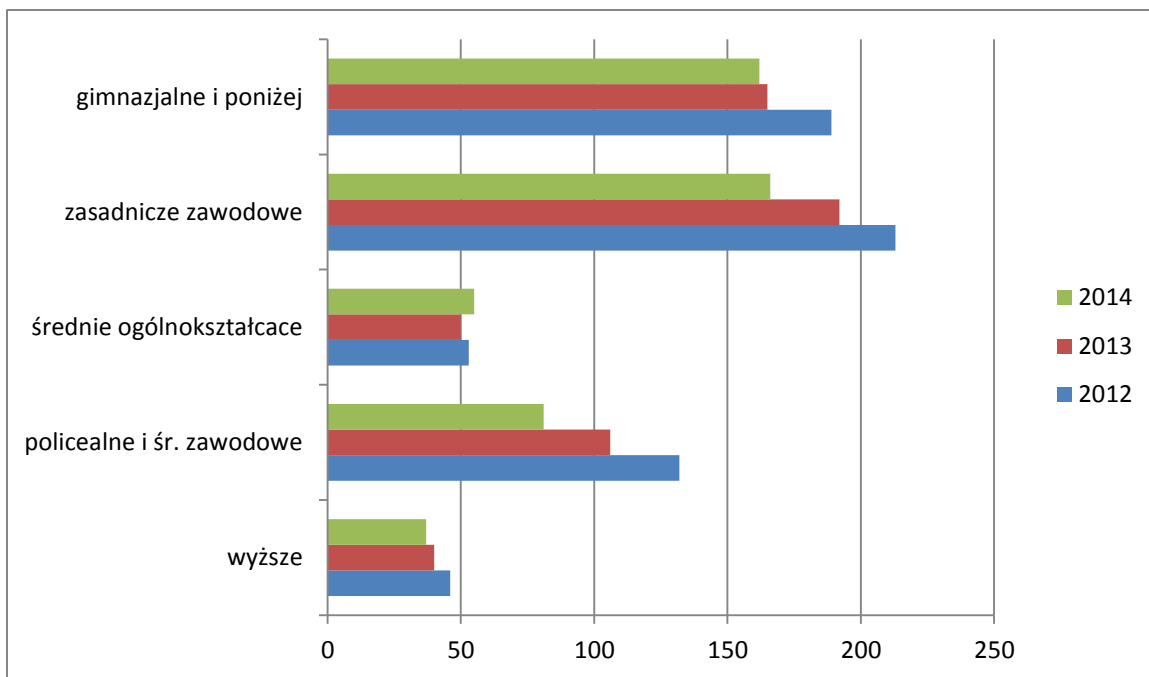
Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy według płci w gminie Nowogród Bobrzański w latach 2012 – 2014

Źródło: dane PUP w Zielonej Górze

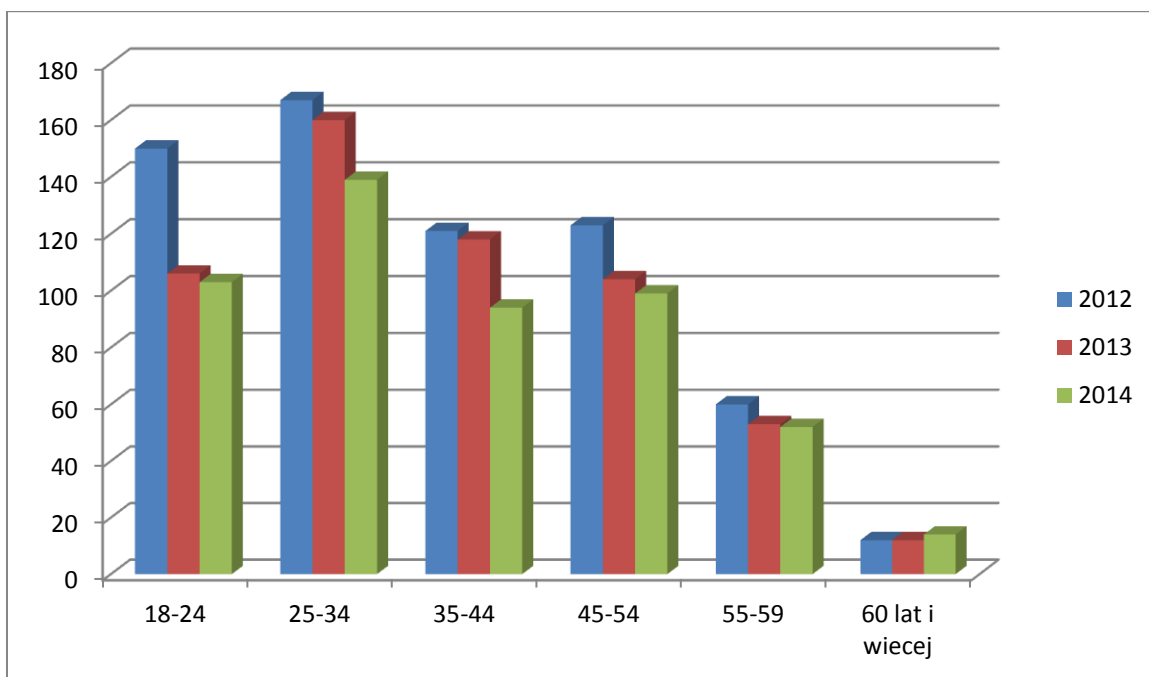
Największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym w wieku 25 – 34 lat.

Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy według wykształcenia w gminie w latach 2012 – 2014

Źródło: dane PUP w Zielonej Górze

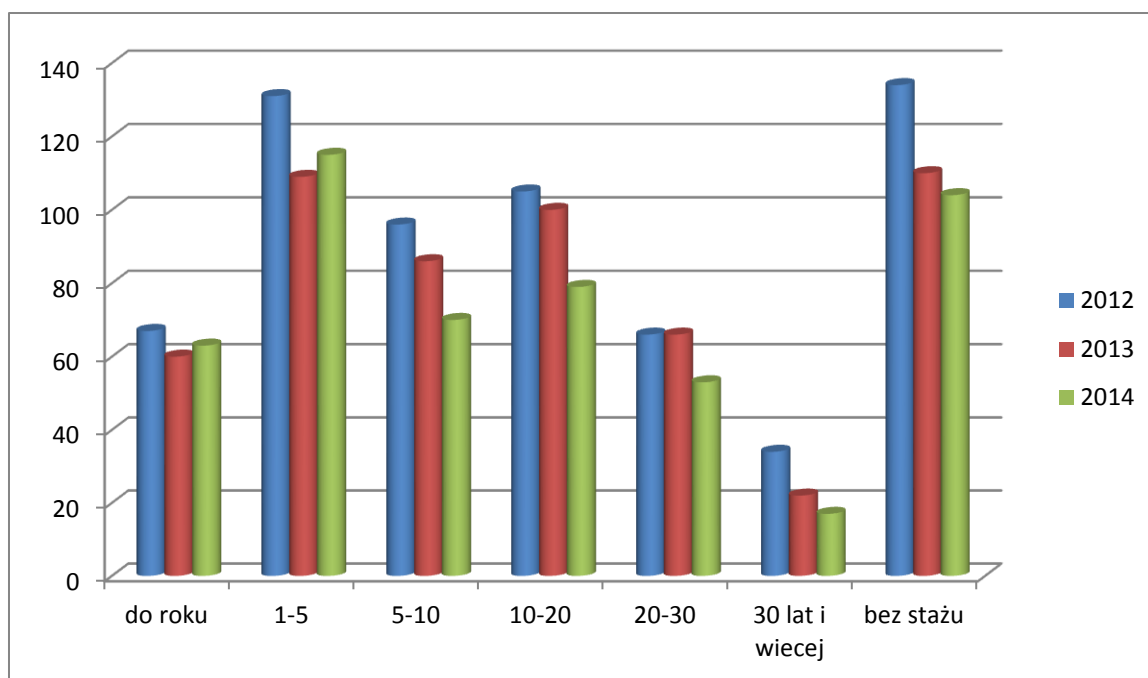
Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy według wieku w gminie w latach 2012 – 2014

Źródło: dane PUP w Zielonej Górze

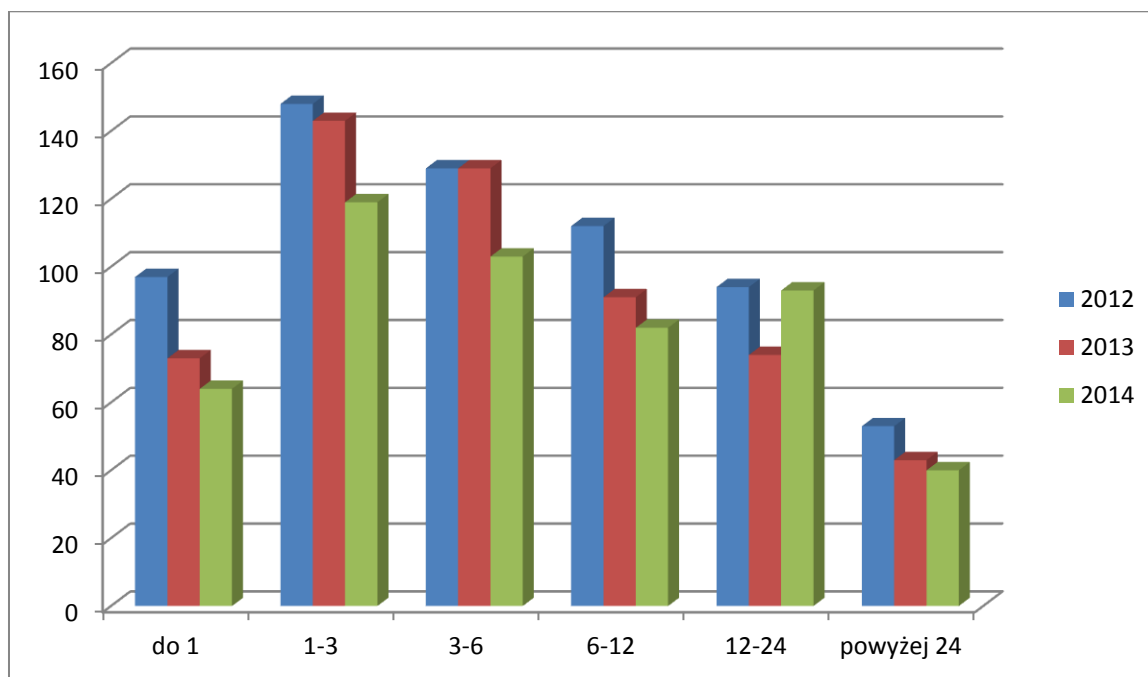
Analiza danych dotyczących stażu pracy osób bezrobotnych i poszukujących pracy wskazuje na największą ilość osób bez stażu pracy lub ze stażem do lat 5.

Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy według stażu pracy w gminie latach 2012 – 2014

Źródło: dane PUP w Zielonej Górze

Czas pozostawania bez pracy wśród bezrobotnych i poszukujących pracy w gminie w latach 2010-2014 (w miesiącach)

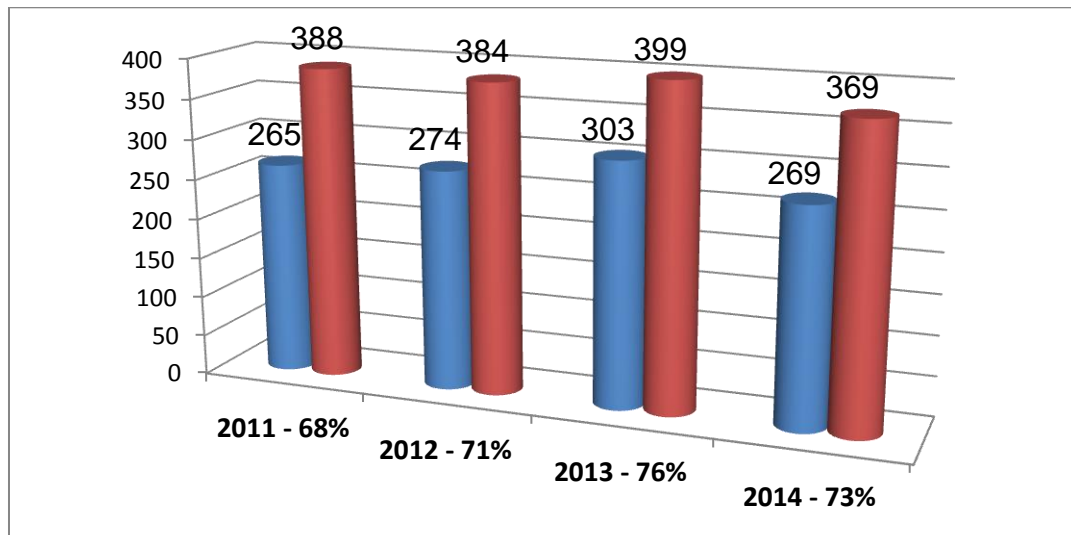

Źródło: dane PUP w Zielonej Górze

Osoby pozostające bez zatrudnienia najczęściej stają się klientami ośrodków pomocy społecznej. Czynnikiem, który determinuje ich marginalizację społeczną jest brak środków finansowych, co z biegiem czasu powoduje minimalizację potrzeb, brak umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie oraz brak motywacji do

działania umożliwiającego poprawę swojej trudnej sytuacji. Efektem długotrwałego bezrobocia często jest wykluczenie społeczne osób i rodzin.

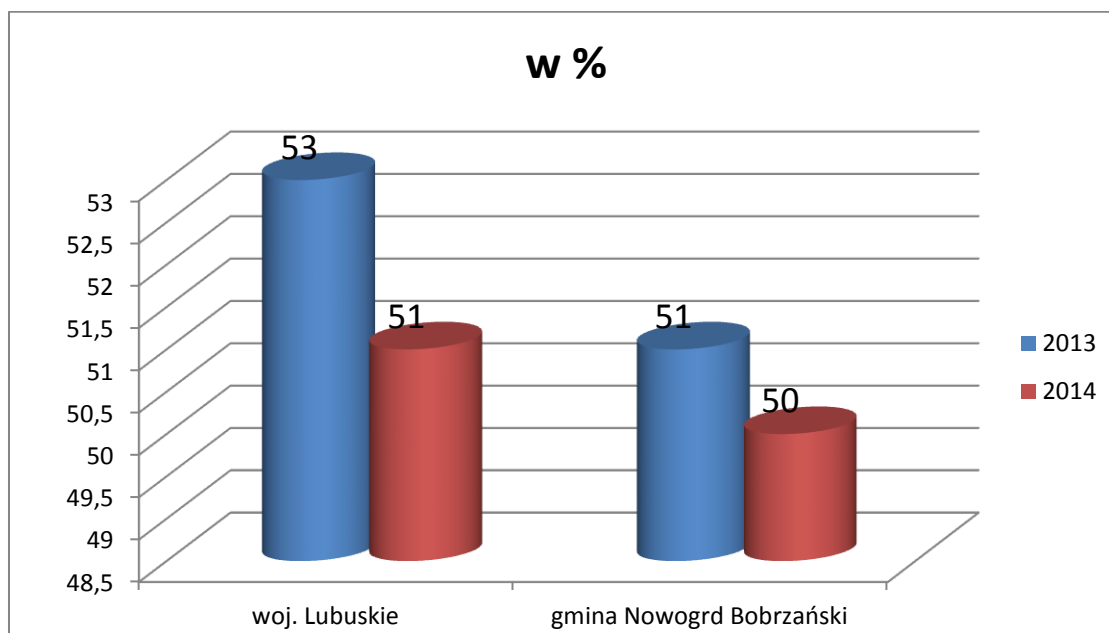
Ilość rodzin otrzymujących świadczenia z powodu bezrobocia w stosunku do wszystkich rodzin objętych świadczeniami przez MGOPS latach 2011-2014

Źródło: Dane MGOPS

Bezrobocie jest główną przyczyną korzystania z pomocy – dotyczy średnio ponad 70% osób ubiegających się o wsparcie.

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z tytułu bezrobocia w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną w woj. lubuskim i gminie Nowogród Bobrzański

Dane : LUW Wydział Polityki Społecznej

Mocne i słabe strony bezrobocia wg uczestników spotkania warsztatowego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - filia Powiatowego Urzędu Pracy, tu świadczone aktywne formy pomocy: staże, szkolenia grupowe i indywidualne, prace interwencyjne, roboty publiczne, dofinansowanie do wynagrodzenia dla osób po 50 roku życia, doposażenia stanowisk pracy, dofinansowania przy rozpoczęciu działalności gospodarczej, doradztwo zawodowe, - prace społeczno-użyteczne, - współpraca między MGOPS i Powiatowym Urzędem Pracy, - realizacja projektów w ramach EFS (np. Aktywizacja społeczno – zawodowa bezrobotnych z Nowogrodu Bobrzańskiego realizowana od 2008r.), - wsparcie bezrobotnych przez MGOPS, i inne organizacje pomocowe, - znaczna ilość wykształconych, młodych ludzi, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zakładów pracy, co powoduje brak miejsc pracy, - brak atrakcyjnych ofert pracy (niskie płace), - brak nowych inwestycji w gminie, - zbyt mały dostęp do prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, - brak środków finansowych na aktywizację zawodową, - niewystarczający zasięg i skuteczność działań w obszarze doradztwa, zawodowego adresowanego do osób młodych (głównie na poziomie ostatniej klasy gimnazjum), - brak komunikacji pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, - praca dorywcza - „na czarno”, - brak woli pracy osób bezrobotnych, - zbyt duża pomoc finansowa osobom bezrobotnym, co powoduje brak chęci do pracy, - wysoka liczba osób bezrobotnych z własnego wyboru, z niskim wykształceniem, - koszty dojazdów nieadekwatne do zarobków, - brak żłobka, - brak kursów zawodowych na miarę potrzeb rynku, - brak informacji dla potencjalnych inwestorów na stronie urzędu.

3.2.3. Problemy opiekuńczo –wychowawcze w rodzinach

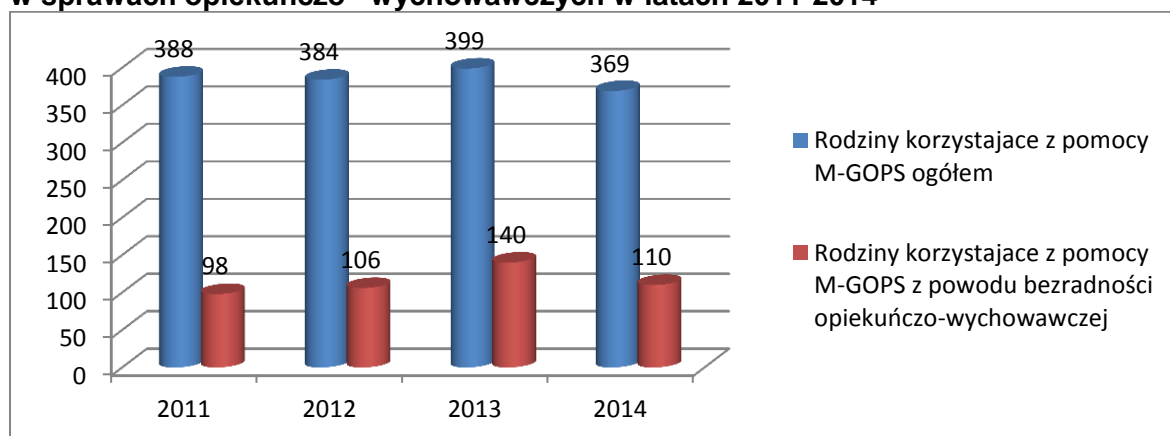
Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych jest często wynikiem bezrobocia, braku wsparcia ze strony innych osób (drugi rodzic, dziadkowie) w wychowaniu dziecka, trudności w łączeniu pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem, zwłaszcza w okresie ferii, wakacji.

Bezradność wynika także równie często z choroby rodziców, zarówno psychicznej, jak i fizycznej – ograniczającej możliwości właściwej opieki i wychowania dziecka, uzależnień rodziców, niedojrzałości związanej z wczesnym macierzyństwem.

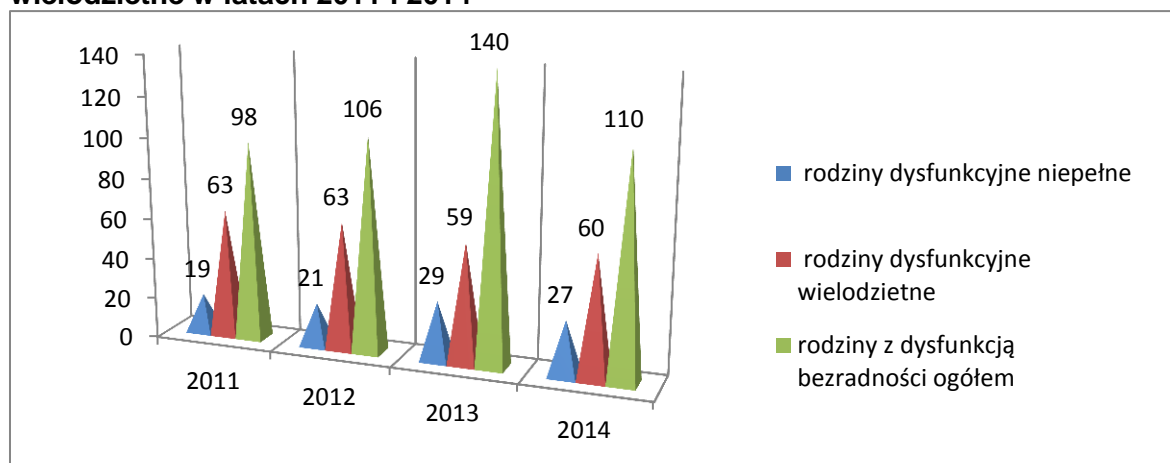
Mając świadomość, że nic nie jest w stanie zastąpić wychowania we własnej rodzinie należy położyć szczególny nacisk na wsparcie rodziny w środowisku lokalnym i przez to zapobieganie negatywnym skutkom dysfunkcjonalności rodzin.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim wynika, że liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych utrzymuje się na dość wysokim poziomie i stanowi ok. 30% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych w latach 2011-2014

Rodziny dysfunkcyjne z powodu bezradności w podziale na rodziny niepełne i wielodzietne w latach 2011 i 2014

Źródło: Dane M-GOPS

Z analizy problemu, przeprowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim wynika, że bezradność opiekuńczo-wychowawcza współwystępuje z takimi problemami społecznymi jak: ubożenie rodzin, bezrobocie, rozpad małżeństw, uzależnienia (szczególnie alkoholizm jednego z członków rodziny), przemoc w rodzinie, (która często nie jest zgłaszana z uwagi na wstydlivy charakter tego zjawiska), długotrwała choroba w rodzinach.

Jednym z najważniejszych zadań rodziny jest zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. potrzeby bezpieczeństwa, miłości, akceptacji. Niezaspokojenie potrzeb dziecka powoduje powstanie u niego mechanizmów obronnych, które z kolei powodują zakłócenia w jego zachowaniu. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny może odgrywać istotną rolę w kształtowaniu nieprawidłowych cech osobowości i zaburzeń zachowania.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wsparcia rodziny, szczególnie wtedy, gdy nie radzi sobie z obowiązkami opiekuńczo – wychowawczymi wobec dzieci do 18 roku życia. Zakłada ona, że dziecko może trafić do pieczy zastępczej – instytucjonalnej lub rodzinnej – dopiero wtedy, gdy wyczerpane zostaną wszystkie możliwości pomocy rodzinie biologicznej.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2014	2013	2012
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wg. ustawy o wspieraniu rodziny	2	4	4
Współfinansowanie Gminy – liczba dzieci	8	8	3

Źródło: Dane M-GOPS

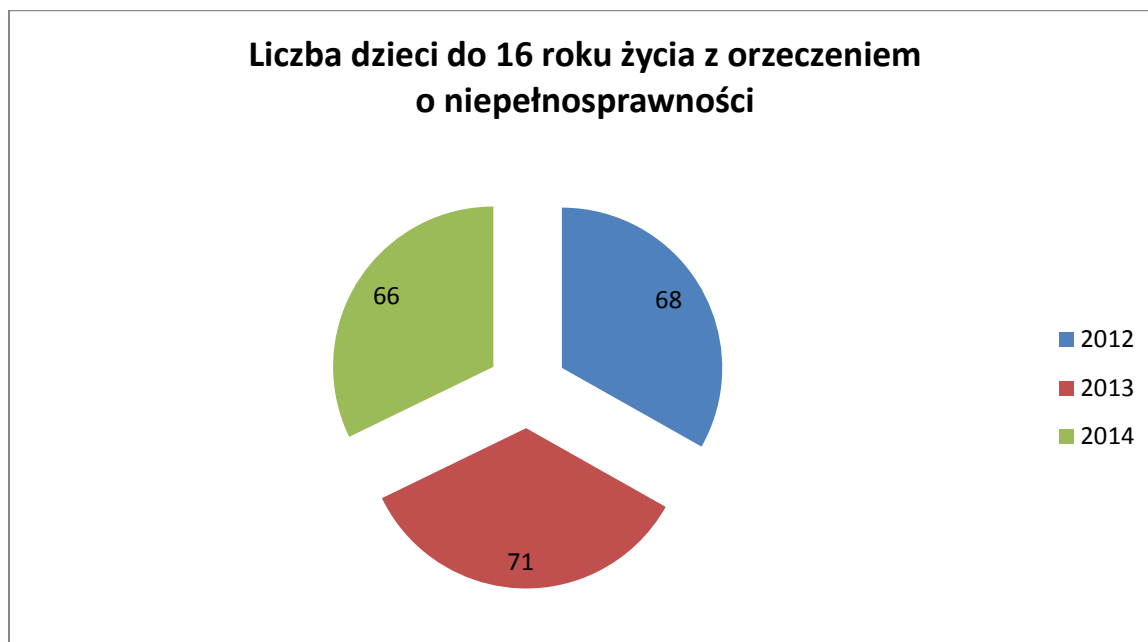
Na szczególną uwagę zasługuje stosunkowo nowa forma pomocy, jaką jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

Liczba rodzin i dzieci objętych pracą asystentów rodzin w gminie Nowogród Bobrzański przedstawia się następująco:

	2012	2013	2014	2015
Liczba asystentów	4	2	2	2
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	16	20	17	17
Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką asystenta	34	38	41	38

Problemy opiekuńczo – wychowawcze związane są szczególnie z wychowywaniem dzieci z niepełnosprawnościami.

Liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością pobierających zasiłek pielęgnacyjny w MGOPS Nowogród Bobrzański

Źródło: Dane MGOPS – Wydział Świadczeń Rodzinnych

Liczba rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi z uwzględnieniem rodzin pełnych i niepełnych pobierających świadczenia rodzinne

Liczba rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym	2012	2013	2014
Ogółem	47	48	42
W tym:			
Rodziny pełne	37	36	27
Rodziny niepełne	10	12	15

Źródło: Dane MGOPS – Wydział Świadczeń Rodzinnych

Dzieci niepełnosprawne z podziałem na rodzaj niepełnosprawności i płeć w 2014 roku z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Rodzaj niepełnosprawności	Razem	K	M
01-U- upośledzenie umysłowe	7	5	2
02-P - choroby psychiczne	6	1	5
03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	10	6	4
04-O - choroby narządu wzroku	6	3	3
05-R- upośledzenie narządu ruchu	4	1	3
06-E - epilepsja	1	0	1
07-S - choroby układu oddechowego i krążenia	14	5	9
08-T - choroby układu pokarmowego	2	2	0
09-M - choroby układu moczowo – płciowego	4	2	2
10-N - choroby neurologiczne	10	4	6
11-I - inne, w tym schorzenia endokrynolog., metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpeceni, choroby układu krwiotwórczego	4	2	2
12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe	4	0	4

Źródło: Dane MGOPS – Wydział Świadczeń Rodzinnych

Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności dzieci są choroby układu oddechowego i krążenia, choroby neurologiczne oraz zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu.

Poniższa tabele przedstawiają liczbę dzieci i młodzieży objętych specjalistycznymi formami pomocy w szkołach i przedszkolach na terenie gminy Nowogród Bobrzański

szkoły	Liczba dzieci z orzeczeniem nauczania indywidualnego		Liczba dzieci z orzeczeniem kształcenia specjalnego		Liczba dzieci objętych zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi		Liczba dzieci objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi		Liczba dzieci objętych terapią logopedyczną		Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną		Dzieci z opinią o wczesnym wspomaganiu	
	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015
SP N-d	3	3	9	10	36	45	9	10	25	36	18	23	0	0
SP Niwiska	1	1	1	2	3	0	1	1	0	12	0	5	1	0
SP Drągowina	0	0	0	0	12	9	0	0	12	5	0	0	0	0
SP Bogaczów	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Gimnazjum N-d	3	4	8	6	32	8	6	2	6	2	12	18	0	0
RAZEM	7	8	19	19	83	62	16	13	43	55	30	46	1	2

Źródło: Dane szkół miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Największą liczbę stanowią dzieci objęte zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, terapią logopedyczną oraz pomocą psychologiczną.

Liczba dzieci :	Rok szkolny 2015/2016
posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	3
posiadających opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju	2
z którymi prowadzone są zajęcia rewalidacji	2
objętych terapią logopedyczną	30 w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostowa

Źródło: Dane Przedszkola Samorządowego w Nowogrodzie Bobrzańskim

Mocne i słabe strony w obszarze problemów opiekuńczo – wychowawczych w ujęciu uczestników spotkania warsztatowego

Mocne strony	Słabe strony
<p>- Konsultacje i poradnictwo prowadzone przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> o MGOPS – psycholog, prawnik , pracownik socjalny(we współpracy ze Stowarzyszeniem BABA), o TKOPD – terapia systemowa rodzin , poradnictwo pedagogiczne, o Punkt Pomocy Rodzinie – psycholog, pełnomocnik GKRPA, o Centrum Wspierania Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum, <p>- wsparcie rodzin z problemami przez asystentów rodziny,</p> <p>- wzajemna współpraca pracowników socjalnych, pedagogów, dzielnicowych, kuratorów sądowych,</p> <p>- zajęcia pozalekcyjne w szkołach, - świetlice środowiskowe przy szkołach Podstawowych (Niwiska, Drągowina, Nowogród),</p> <p>- zajęcia dla dzieci i młodzieży oferowane przez MOSIR,</p> <p>- pomoc materialna i niematerialna rodzinom (zasiłki, dodatki mieszkaniowe, dożywianie dzieci w szkołach, kolonie letnie, stypendia szkolne),</p> <p>- prowadzenie działań zapobiegającym dysfunkcjom oraz patologiom rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, kampanie społeczne i projekty socjalne przygotowywane na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin (GKRPA,szkoły, przedszkola, TKOPD, kościół..),</p> <p>- rehabilitacja dzieci w szkołach, - wykwalifikowani nauczyciele – możliwość kształcenia dzieci niepełnosprawnych na terenie gminy,</p>	<p>- zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań dla dzieci, szczególne braki na wsi,</p> <p>- brak świetlic na terenie wsi,</p> <p>- brak dojazdu dla dzieci ze wsi do miasta, do biblioteki, na dodatkowe zajęcia organizowane w szkole,</p> <p>- zbyt mało zajęć dla rodziców i dzieci, uświadamiających zagrożenia,</p> <p>- zbyt mało warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców (szkoła dla rodziców),</p> <p>- brak specjalistycznej pomocy w zakresie seksuologii (diagnozowanie w kierunku molestowania ...),</p> <p>- wysoka liczba rodzin niepełnych i wielodzietnych z problemami,</p> <p>- słaby dostęp do sprzętu sportowego ,</p> <p>- brak reakcji na negatywne zachowania dzieci i młodzieży, kontroli ze strony rodziców,</p> <p>- brak grupy wsparcia dla dzieci i rodziców dzieci niepełnosprawnych,</p>

3.2.4. PRZEMOC

Przemoc w rodzinie, zgodnie z art. 2, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, rozumiana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym, przybierającym najróżniejsze formy, w tym:

- ✓ przemocy fizycznej – obejmującej wszelkie działania, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne, np.: bicie, popychanie, kopanie, porzucenie w niebezpiecznej okolicy itp.,
- ✓ przemocy psychicznej – są to działania krzywdzące, które wykorzystują mechanizmy procesów psychologicznych, np.: poniżanie, wyzywanie, stosowanie gróźb, naśmiewanie się z poglądów, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów itp.,
- ✓ przemocy seksualnej – polegającej na naruszaniu intymności pożycia, np.: wymuszanie pożycia, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia, narażanie dzieci na kontakt z pornografią i zachowaniami seksualnymi itp.,
- ✓ przemocy ekonomicznej – dotyczącej warunków materialnych, opierającej się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy, np.: niezaspokojenie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, odbieranie poborów itp.,
- ✓ przemocy zaniedbania – stosowanej najczęściej wobec dzieci.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 § 2 określa zadania gminy w tym zakresie. Należą do nich:

- Opracowanie i realizowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące

wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

- Zapewnienie osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opisuje cele, działania, zasady, instytucje, organizacje oraz służby zaliczane do systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania, cele oraz działania są wynikiem aktualnie zdiagnozowanych potrzeb gminy. Realizatorami Programu są wszystkie podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Nowogród Bobrzański, natomiast koordynację działań, które wynikają z w/w Programu prowadzi Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Adresatami Programu są:

- rodziny i osoby dotknięte przemocą domową,
- ofiary i sprawcy przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb oraz specjaliści pracujący z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą,
- lokalna społeczność.

Działania w/w programu opierają się na trzech poziomach:

1) PROFILAKTYKI – na którą składają się:

- działania diagnozujące,
- działania informacyjne,
- działania edukacyjne.

2) WSPARCIU – na które składają się:

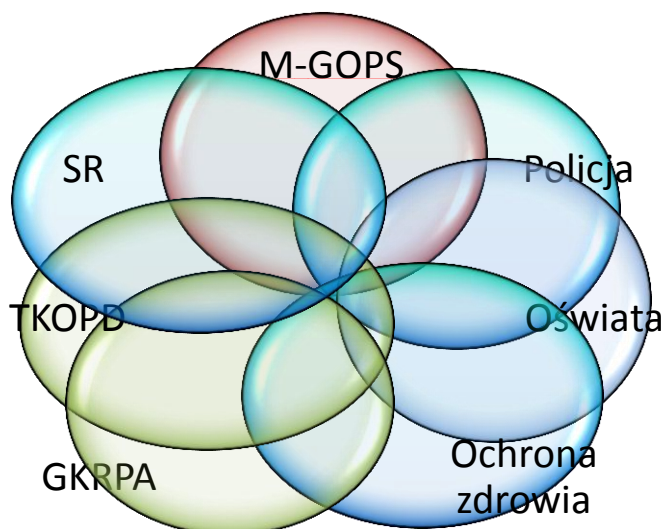
- działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc,
- działania terapeutyczne dla osób doznających przemocy.

3) INTERWENCJI – na którą składają się:

- działania pomocowe dla osób doznających przemocy,
- działania interwencyjne kierowane do osób stosujących przemoc.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Zarządzeniem Nr 38/2011 Burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego z dnia 20 czerwca 2011 r. W skład jego wchodzi grupa specjalistów z różnych instytucji.

LOKALNA KOALICJA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

ZADANIA GMINNY ZESPÓŁ REALIZUJE W SZCZEGÓLNOŚCI, POPRZEZ:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Opracowywanie i wdrażanie procedur współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami.
7. Cykliczne (nie rzadziej niż raz na kwartał) spotkania mające na celu usprawnienie dotychczasowych działań i kształtowanie polityki pomocowej na terenie objętym działaniem.
8. Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

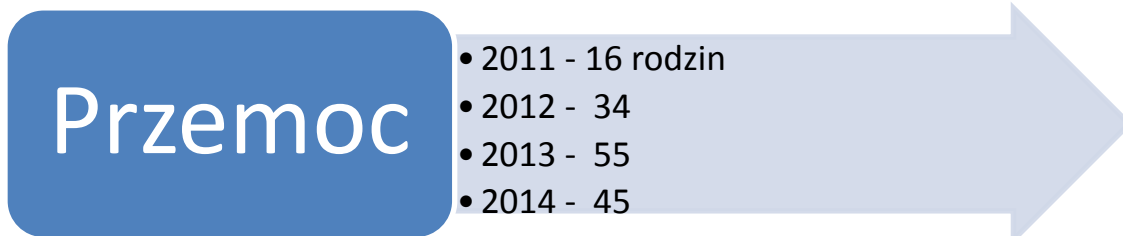
Statystyka dot. problemu przemocy w gminie w latach 2012-2014

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę OGÓŁEM	44	49	33
1.	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	1	9	5
	Policja	41	38	28
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
	Oświata	2	2	0
	Ochrona zdrowia	0	0	0
2.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	3	3	4
3.	Liczba powołanych Grup Roboczych	33	55	45
4.	Liczba spotkań Grup Roboczych	75	120	87
5.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C” przez Grupę Roboczą z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie	28	28	31
6.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D” przez Grupę Roboczą z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	25	27	23
7.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	10	37	23
8.	Liczba szkoleń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	1	1	2

Źródło: Dane GZI

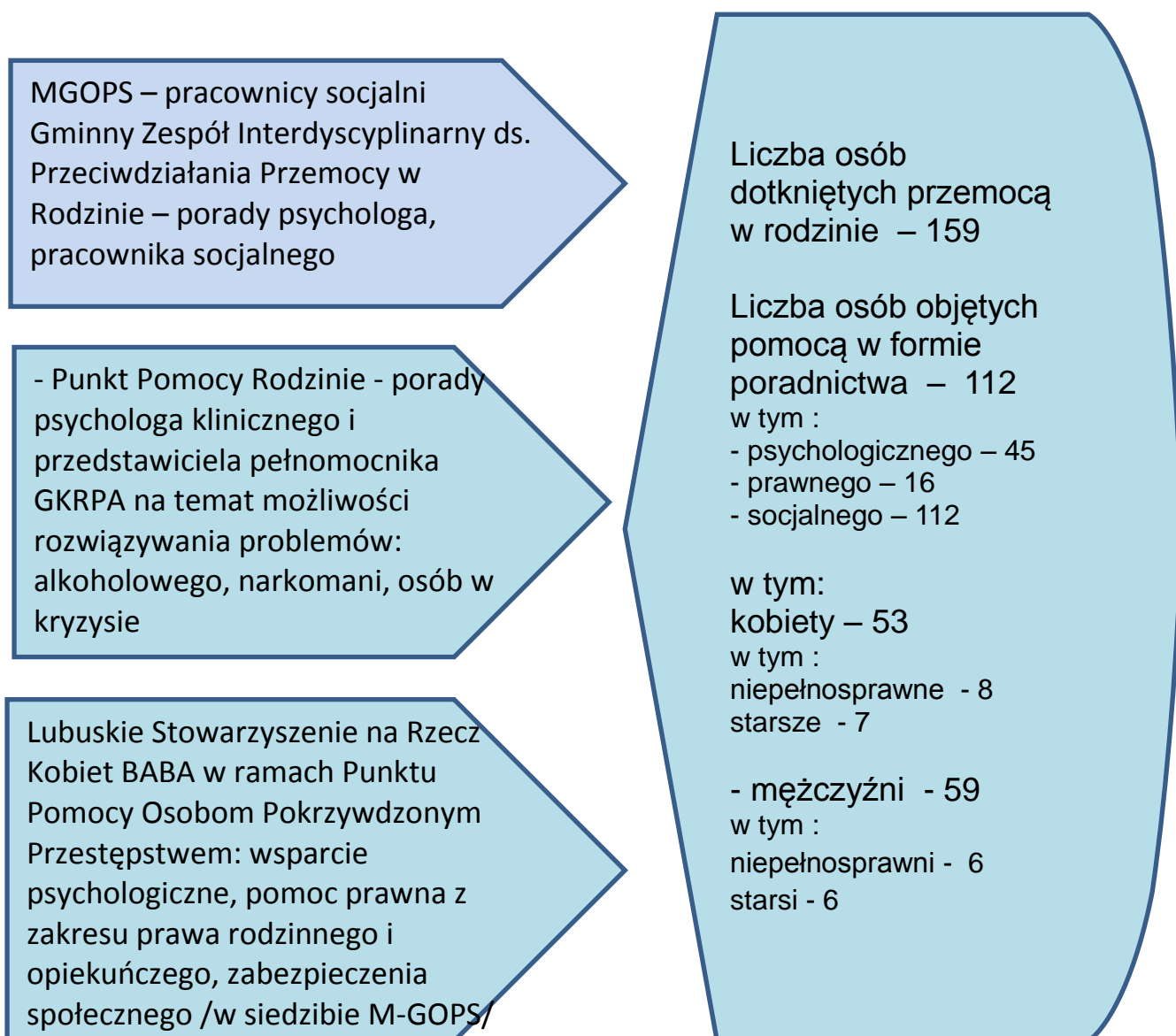
Skalę problemu przemocy w rodzinie obrazują również dane Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Liczba rodzin ubiegających się o pomoc w MGOPS z powodu przemocy w latach 2011-2014

Źródło: dane MGOPS

Prowadzenie działań w tym poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą przez podstawowe instytucje i organizacje wspierające rodziny z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański na przykładzie roku 2014

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze - Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim prowadzi poradnictwo socjalno- pedagogiczne oraz terapię systemową rodzin

- 47 spotkań z rodzinami, lub przedstawicielami rodzin,
- 5 rodzin skorzystało ze wsparcia jednorazowo, natomiast 10 rodzin pozostawało w systematycznym kontakcie.

- W sumie z pomocy skorzystało 15 rodzin.

Źródło: dane ZI, TKOPD, M-GOPS

W trakcie cyklicznych spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych - przedstawicieli różnych instytucji działających na terenie gminy dokonano w roku 2014 oceny skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Wskazano na wiele czynników sprzyjających i utrudniających pomoc ofiarom przemocy w rodzinie.

1. Zwrócono uwagę na szczególne zalety pracy grupowej, tj.:

- zwiększenie skuteczności współpracy różnych służb i instytucji (wymiana i dzielenie się wiedzą oraz doświadczeniem, szybszy i łatwiejszy przepływ informacji),
- praca zespołowa i zadaniowa – współodpowiedzialność (wzajemne wsparcie),
- podział obowiązków i zadań wg kompetencji,
- zwiększenie bezpieczeństwa osób poszkodowanych poprzez szybsze działania pomocowe i interwencyjne,
- możliwość uzyskania przez ofiarę przemocy informacji zwrotnej dotyczącej planu pomocy rodzinie jak również udział w jego tworzeniu,
- uniemożliwienie manipulacji informacją poprzez weryfikację podanych wiadomości,
- zapewnienie pomocy zarówno ofierze jak i sprawcy przemocy,
- polepszenie się relacji pomiędzy instytucjami - partnerskie relacje.

2. Wskazano na lokalne czynniki sprzyjające i utrudniające pomoc:

Lokalne czynniki sprzyjające skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Lokalne czynniki utrudniające skuteczność pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
Mocne strony w problemie przemocy	Słabe strony w problemie przemocy
<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - skuteczna, regularna współpraca pracowników socjalnych, policji, kuratorów rodzinnych, służby zdrowia, - funkcjonowanie Punktu Pomocy Rodzinie - porady psychologa klinicznego i przedstawiciela pełnomocnika GKRPA, - współpraca z Lubuskim Stowarzyszeniem na Rzecz Kobiet BABA w ramach Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem, tu: wsparcie psychologiczne, pomoc prawna, materialna - w siedzibie MGOPS, - poradnictwo socjalno-pedagogiczne oraz terapia systemową rodzin prowadzona przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze – Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim, - dyżury psychologa, pracowników socjalnych w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego, - zajęcia w świetlicach środowiskowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności zagrożonych lub dotkniętych przemocą (Nowogród, Drągowina, Niwiska), - funkcjonowanie Centrum Wspierania 	<ul style="list-style-type: none"> - brak ochrony dla ofiar, brak mieszkań chronionych, socjalnych, dostępu do miejsc interwencji kryzysowej, - brak odpowiedniej profilaktyki także i szczególnie na wsiach (np. poradni małżeńskiej - minimum 1 raz w miesiącu, specjalisty ds. rodzinnych), - niewystarczająca ilość etatów dzielnicowych, - brak sprawczości członków ZI – mogą jedynie motywować sprawców do podjęcia terapii, nie mają narzędzi egzekwowania działań – błędna, niedostosowana ustawa, - brak szybkiej reakcji ze strony sądów, przepływu informacji, - brak całodobowej opieki policji, - brak izby wytrzeźwień na terenie gminy, - stosunkowo niska świadomość – wiele osób nie posiada wiedzy, że jest sprawcą lub ofiarą przemocy, osoby będące świadkami przemocy często nie zgłaszają problemu, nie chcą się wtrącać w sprawy rodzinne, - duża skala problemu w gminie (na podstawie obserwacji), - brak oddziaływań na sprawców przemocy, - wstyd mówienia o problemie przemocy (małomiasteczkowość),

<p>Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum,</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca asystentów rodzin w rodzinach z problemem przemocy, - organizowanie w szkołach pogadek, programów profilaktycznych dot. uzależnień i przemocy, - wzrost świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie, - duża rola służb w wykrywaniu przemocy, szczególne zaangażowanie dzielnicowych i pracowników socjalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - agresja wśród dzieci i młodzieży, - brak odpowiedniego wzorca od najbliższych, - brak szacunku względem osób starszych, nauczycieli, - funkcjonujące w społeczeństwie mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, - biurokracja związana z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, przeciążenie obowiązkami,
---	---

3. Zwrócono szczególną uwagę:

- ❖ na wzrost liczby rodzin z problemem przemocy w ostatnich latach. Nagłaśnianie problemu przemocy, akcje, kampanie i uświadamianie ludzi daje efekty. Ofiary przemocy coraz częściej mówią „dość” i zwracają się o pomoc.
- ❖ na bardzo ważny aspekt, jakim jest profilaktyka (by kobiety - grupa najbardziej narażona na przemoc, potrafiły bronić się, nie dopuścić do przemocy),
- ❖ na to, że w bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. **Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granicy swoich kompetencji.**

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym, dlatego pomoc rozpatrywana musi być w wielu wymiarach, tj. prawnym, psychologicznym, społecznym i moralnym. Pomaganie ofiarom przemocy domowej wymaga innego podejścia niż w przypadku pozostałych form przemocy, ponieważ mamy do czynienia z przestępstwem, bądź jego domniemaniem, gdzie ten sam sprawca wielokrotnie przez długi okres stosuje

przemoc wobec tej samej ofiary. Podkreślić należy dużą zależność między ofiarą a sprawcą, których łączą więzy rodzinne, sprawy majątkowe, uczuciowe, co jest źródłem dodatkowego stresu ofiar i trudności osób pomagających.

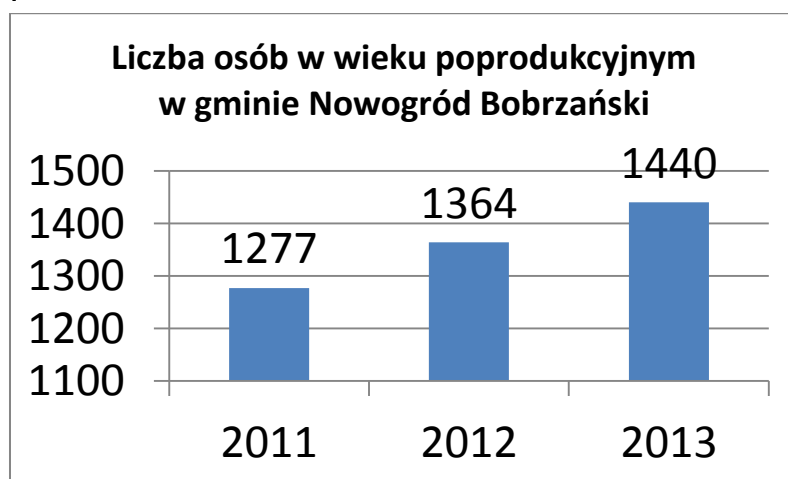
Zjawisko przemocy w relacjach rodzinnych stanowi poważne wyzwanie dla samorządów lokalnych, które zgodnie z preambułą do ustawy, mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także podejmować działania służące zwiększaniu skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3.2.5. Problemy osób starszych

Ważnym aspektem w strategii jest problem **starzenia się**.

Starzeniu się społeczeństwa polskiego towarzyszy starzenie się ludności w wieku produkcyjnym. Ponieważ w niedalekiej przyszłości znaczna grupa osób w wieku produkcyjnym będzie kończyć swą działalność zawodową, zasilą one grono seniorów, co z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy, odpowiedniej sfery usług społecznych

W naszej gminie corocznie odnotowuje się wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W roku 2013 wynosiła ona 1440 osób.

Źródło: Dane UM

Konsekwencjami tego są: wzrost zapotrzebowania na usługi związane z opieką medyczną, służbą zdrowia, dostosowywanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych.

Głównym zamierzeniem rozwoju systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych jest podejmowanie takich działań, które pozwolą na utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w ich środowisku zamieszkania.

M-GOPS realizuje usługi opiekuńcze obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną czy zalecaną przez lekarza pielęgnację. Usługi skierowane są do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych.

W **2013** r. usługi świadczone były przez 10 opiekunek (w tym 3 - umowa o pracę, 7 – umowa zlecenie). Objęto pomocą 22 chorych.

W **2014** r. usługi świadczone były przez 17 opiekunek (w tym 3 - umowa o pracę, 14 – umowa zlecenie). Objęto 21 chorych.

Osoby objęte usługami ponoszą odpłatność w zależności od swoich dochodów, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w sprawie szczegółowych zasad zwrotu przez świadczeniobiorcę wydatków na usługi opiekuńcze.

Wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej.

W 2014 r. opłacano pobyt w DPS 5 osobom wydając na ten cel kwotę **123.066 zł**, w 2015 roku liczba umieszczonych wzrosła do 8 osób.

Nazwa domu pomocy społecznej	Rodzaj domu pomocy społecznej	Prze-krój wieko-wy	Liczba umieszczonych		Pełny koszt pobytu		Średnia miesięczna kwota dopłaty gminy do 1 osoby	
			2014	2015	2014	2015	2014	2015
DPS Trzebiechów	Dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych	58-87	1	4	2.802,40	2.958,84	2.147	2.149
DPS Glińsk	Dla osób psychicznie chorych	60-88	2	2	2.779,12	2.815,57	2.140	2.136
DPS Szczawno	Dla osób psychicznie chorych	44-65	2	1	2.885,17	3.016,67	1.913	2.341
DPS Lubsko	Dla osób przewlekle somatycznie chorych i niepełnosprawnych fizycznie.	87	0	1	2.914,00	2.942,00	---	2.135

Średnio Ośrodek dopłacał do 1 osoby umieszczonej w DPS-ie w 2014r. - 2067 zł . w 2015r. – 2190 zł. Średni koszt pobytu w 2014r. wynosił - 2.822 zł, w 2015r. - 2933 zł. Podkreślić należy, że każda osoba umieszczona w domu pomocy społecznej ponosi odpłatność w wysokości do 70 % swoich dochodów, pozostałą różnicę do pełnego kosztu pokrywa rodzina lub gmina.

Mocne i słabe strony dot. osób starszych w ujęciu uczestników spotkania warsztatowego

Mocne strony	Słabe strony
<p>- Wsparcie MGOPS - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kierowanie do DPS, pomoc w umieszczeniu w ZOL, praca socjalna),</p> <p>- dobre rozeznanie pracowników socjalnych dot. środowisk osób starszych, samotnych – kontakty z sołtysami, radnymi,</p> <p>- Organizacje skupiające osoby starsze lub dające taka możliwość:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klub Seniora ○ Bobrzanki – grupa śpiewacza, ○ PTWzK, ○ Dyskusyjny Klub Książki, ○ Stowarzyszenia... 	<p>- brak Dziennego Domu Pobytu,</p> <p>- długi okres oczekiwania na miejsce w Zakładzie Opiekuńczo –Lecznicznym,</p> <p>- zrzucanie ciężaru opieki nad osobami starszymi na instytucje – niskie bądź znikome zaangażowanie ze strony dzieci, wnuków,</p> <p>- niewystarczające usługi opiekuńcze MGOPS dla osób wymagających całodobowej lub wzmożonej opieki,</p> <p>- brak możliwości dojazdu osób starszych do lekarzy, na rehabilitację,</p> <p>- brak dofinansowania dojazdów dla osób starszych komunikacją publiczną,</p> <p>- wysokie wydatki na leczenie osób starszych w stosunku do niskich emerytur, pogłębiające się ubóstwo,</p> <p>- brak lekarzy specjalistów na terenie gminy,</p> <p>- brak szacunku i zrozumienia dla osób starszych,</p> <p>- niewystarczająca ilość pomocy pielęgniarstwa dla osób starszych w ramach NFZ,</p> <p>- brak specjalistycznych usług opiekuńczych (medyczna kadra),</p>

	<p>- brak parków, ławeczek, miejsc zacisznych,</p> <p>- uboga oferta kulturalno-rekreacyjna dla osób starszych,</p>
--	---

3.2.6. Sytuacja osób niepełnosprawnych

Waga problemu niepełnosprawności wynika z powszechności występowania tego zjawiska w społeczeństwie oraz z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.

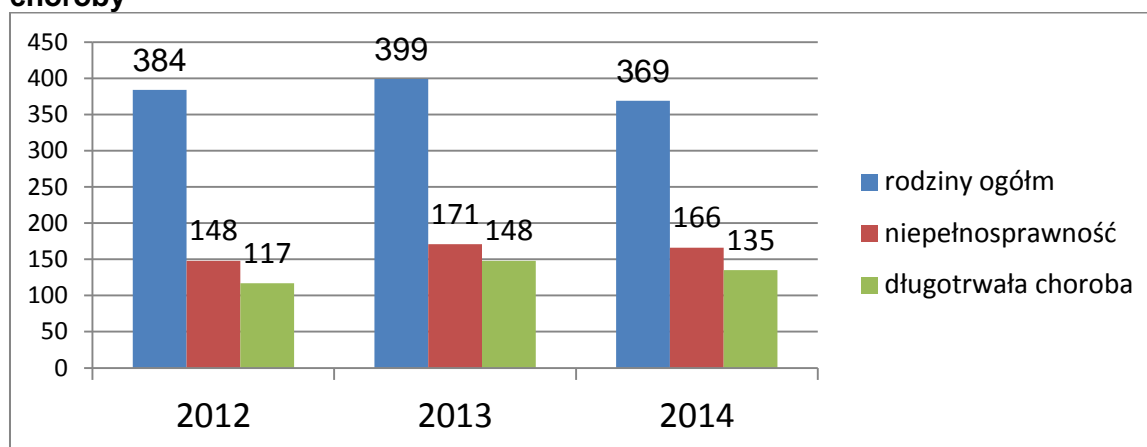
Obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Obecnie obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzonymi przez różne instytucje:

- do celów **rentowych** – orzecznictwo rentowe prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, komisje lekarskie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- do celów **poza rentowych** - orzecznictwo poza rentowe prowadzone przez Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Niepełnosprawność członka rodziny może prowadzić do pogorszenia kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową. Sytuacja taka spowodowana jest dużymi wydatkami na leczenie i rehabilitację oraz inne świadczenia będące udziałem rodzin. Dlatego też rodziny takie często zwracają się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej .

Liczba rodzin objętych pomocą MGOPS z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej choroby

Źródło: dane MGOPS

W ciągu ostatnich 3 lat wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej powód niepełnosprawności dotyczył średnio 42% rodzin, natomiast długotrwałej choroby - 34,6% rodzin.

Osoby niepełnosprawne są statystycznie gorzej wykształcone, przejawiają mniejszą aktywność zawodową, a w konsekwencji częściej narażone są na ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Zaburzenia psychiczne osób w gminie Nowogród Bobrzański	Gmina Nowogród Bobrzański	2013	2014
OGÓŁEM osoby leczone z powodu zaburzeń psychicznych	Miasto	488	491
	wieś	260	262
	RAZEM	742	747
W tym: Psychicznie chorzy	miasto	85	79
	wieś	58	51
	RAZEM	143	130
W tym: upośledzeni umysłowo	miasto	9	12
	wieś	6	10
	RAZEM	15	22
W tym: zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych	miasto	57	59
	wieś	56	46
	RAZEM	112	104

W tym: zaburzenia np. mowy, snu, odżywiania, rozwoju	miasto	87	103
	wieś	34	29
	RAZEM	121	132
W tym: inne czynniki psychiczne z wyłączeniem organicznych zaburzeń psychicznych, zaburzeń nerwicowych, związanych ze stresem i pod postacią somatyczną)	miasto	316	311
	wieś	142	159
	RAZEM	453	466

Źródło: Narodowy Fundusz Zdrowia - Lubuski Oddział Wojewódzki w Zielonej Górze

Jednym z problemów osób niepełnosprawnych jest występowanie w ich środowisku znacznego bezrobocia. Głównymi problemami związanymi z bezrobociem niepełnosprawnych są:

- niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy
- niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami
- niskie wykształcenie i kwalifikacje.

Osoby będące w ewidencji osób bezrobotnych PUP z orzeczeniem o niepełnosprawności – gmina Nowogród Bobrzański						
Stan na :	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Stopień niepełnosprawności		
				Lekki	Umiarkowany	Znaczny
31.12.2012	34	15	19	4	9	1
31.12.2013	28	12	16	13	13	2
31.12.2014	27	16	11	13	12	2
30.06.2015	25	16	9	13	10	2

Źródło: Dane PUP

Mocne i słabe strony w ujęciu uczestników spotkania warsztatowego

Mocne strony	Słabe strony
<p>- dostęp do rehabilitacji na terenie miasta,</p> <p>- wsparcie MGOPS (w tym wsparcie finansowe – zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, usługi opiekuńcze, pomoc w uzyskaniu dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego i itp.),</p> <p>- działalność Towarzystwa Walki z Kalectwem (jednak możliwość wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego ograniczona),</p>	<p>- brak zajęć integracyjnych, warsztatów terapii zajęciowej na terenie gminy,</p> <p>- brak informacji o formach pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin (potrzebny punkt informacyjny),</p> <p>- niewystarczająca diagnostyka zagadnienia niepełnosprawności,</p> <p>- niedostosowana infrastruktura – brak podjazdów, wysokie krawężniki, krzywe chodniki,</p> <p>- brak ofert pracy dla osób</p>

	<p>niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego (brak pomieszczeń na sprzęt Towarzystwa Walki z Kalectwem), - zbyt mała ilość miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych, - brak komunikacji dla osób niepełnosprawnych.
--	---

2.2.7. Uzależnienia

Uzależnienia są istotnymi problemami społecznym w Polsce, dotyczą również w dużym stopniu mieszkańców naszej gminy. Alkoholizm ciągle wydaje się największym problemem społecznym. Nadużywanie alkoholu dotyczy szerokiego grona osób zarówno starszych, ale również coraz młodszych. Pomimo znajomości szkód, jakie powoduje nadużywanie alkoholu, jego spożywanie jest bardzo popularne, wręcz kulturowo przyjęte. Jest to jedno z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych naszego społeczeństwa. Chodzi zarówno o zdrowie fizyczne, psychiczne, ale również kondycję całego społeczeństwa, zwłaszcza funkcjonowania rodziny.

Biorąc pod uwagę zasoby, jakie posiada nasza gmina odnośnie leczenia uzależnienia od alkoholu oraz działania profilaktyczne, mieszkańcy gminy mają duży i łatwy dostęp do instytucji, w których mogą uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc w tym obszarze. Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Pomocy Rodzinie zostały przedstawione powyżej w dziale – analiza potencjału lokalnego (rozdział 2.2.2).

Nie posiadamy danych odnośnie problemu narkomanii w naszej gminie jednak z informacji posiadanych z działań profilaktycznych podejmowanych w szkołach można stwierdzić, że jest zauważalny w naszej gminie i dotyczy szczególnie młodego grona osób.

Należy również zwrócić uwagę na coraz bardziej rozwijające się inne typy uzależnień: od gier hazardowych, kredytów, internetu. Skutki tych uzależnień są tak samo groźne i destabilizujące życie jednostki, rodziny, czy całej społeczności.

Wychodząc z założenia, że różnego rodzaju dysfunkcje i patologie mogą się wzajemnie ząbiać i przenikać stając się źródłem poważnego zagrożenia dla obywateli, należy zintensyfikować wszelkiego rodzaju działania profilaktyczne, które zapobiegają będą rozszerzaniu się problemów związanych z uzależnieniami.

Mocne i słabe strony w ujęciu uczestników spotkania warsztatowego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Punkt Pomocy Rodzinie (psycholog kliniczny, pełnomocnik GKRPA), - działalność grupy AA, - terapia dla współuzależnionych, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, - organizowane w szkołach działania profilaktyczne – pogadanki, warsztaty dot. informacji o szkodliwości alkoholu, narkotyków, używek, - działania policji – Posterunek na terenie miasta, Straż Miejska, - działania wspierające Kościoła (festyny, rekolekcje), - działania pomocowe i profilaktyczne Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka, - świetlice środowiskowe, które realizują programy socjoterapeutyczne , pomoc pedagogiczną, - wsparcie MGOPS (praca socjalna, psycholog, kolonie dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym), - współpraca MGOPS i policji w zakresie wykrywania i motywowania do leczenia odwykowego, - poradnie i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak poradni uzależnień na terenie gminy, - brak diagnozy dot. uzależnienia od narkotyków, dopalaczy, - brak warsztatów dla rodziców dzieci uzależnionych, - brak izby wytrzeźwień na terenie gminy, - duża liczba osób uzależnionych, którzy nie podejmują leczenia, - nieograniczony dostęp do alkoholu, papierosów, środków odurzających, - zbyt mała profilaktyka szczególnie wśród uczniów, - brak krytycyzmu rodziców na zachowania dzieci, - zjawisko „dziedziczenia uzależnień” , - mała świadomość społeczna zagrożenia uzależnieniami, - słabo rozwinięte ruchy abstynenckie, - słabo rozpoznany problem uzależnienia od narkotyków i środków odurzających.

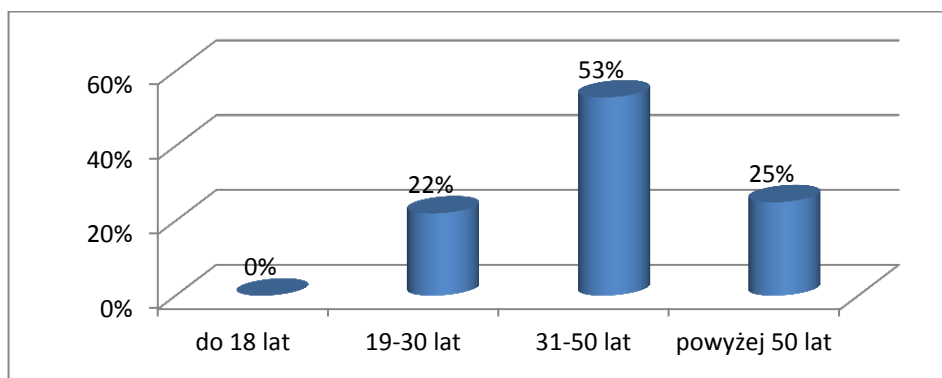
3.3 Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Nowogród Bobrzański

W celu opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowogród Bobrzański przeprowadzono anonimową ankietę wśród mieszkańców gminy. Ankieta poruszała tematy związane z problemami społecznymi z jakimi spotykają się mieszkańcy gminy.

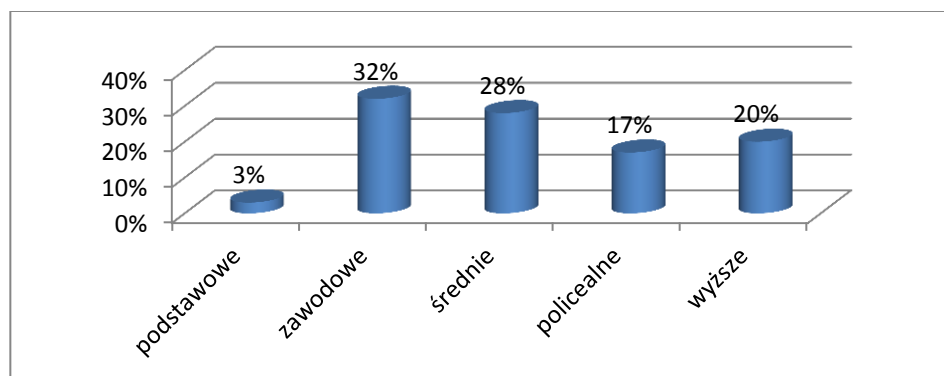
Wyniki tego badania ilościowego przedstawione zostały za pomocą wykresów.

Rozkład procentowy uczestników ankiet, ze względu na:

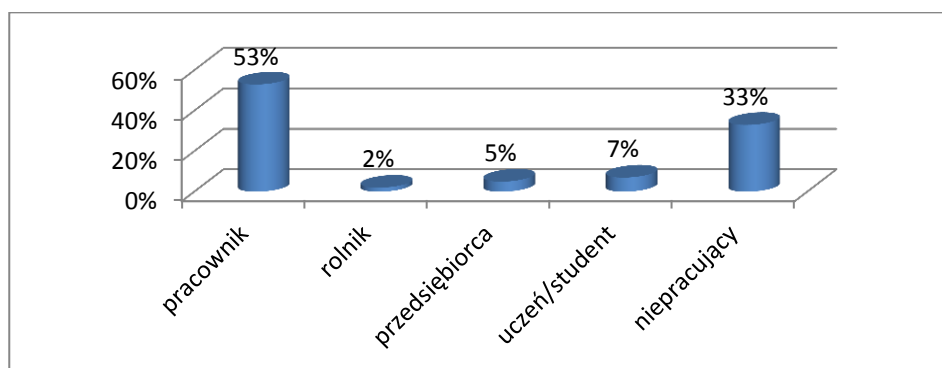
➤ wiek

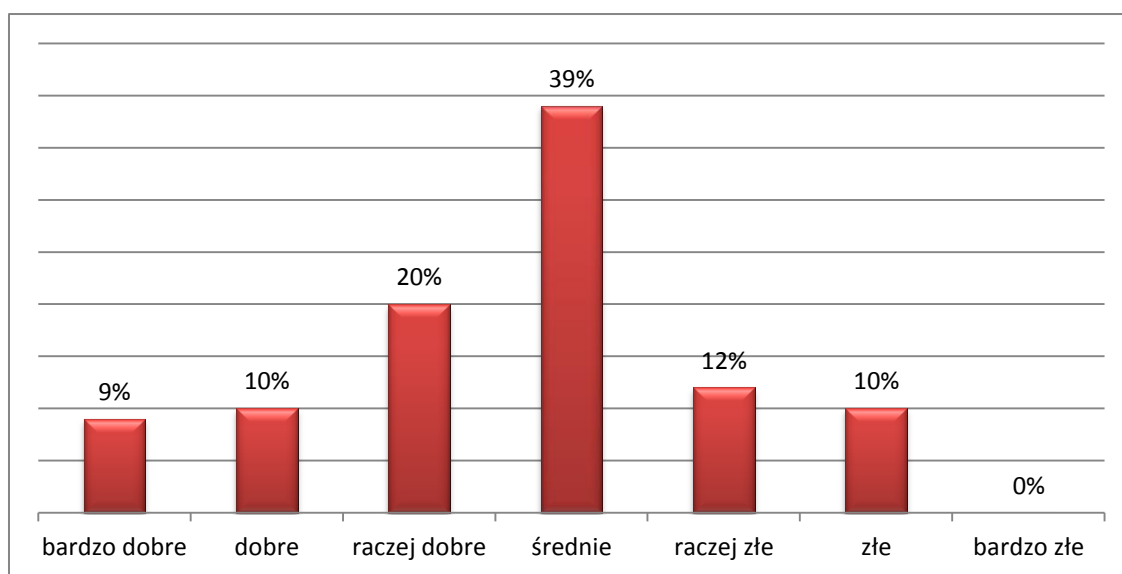
➤ posiadane wykształcenie

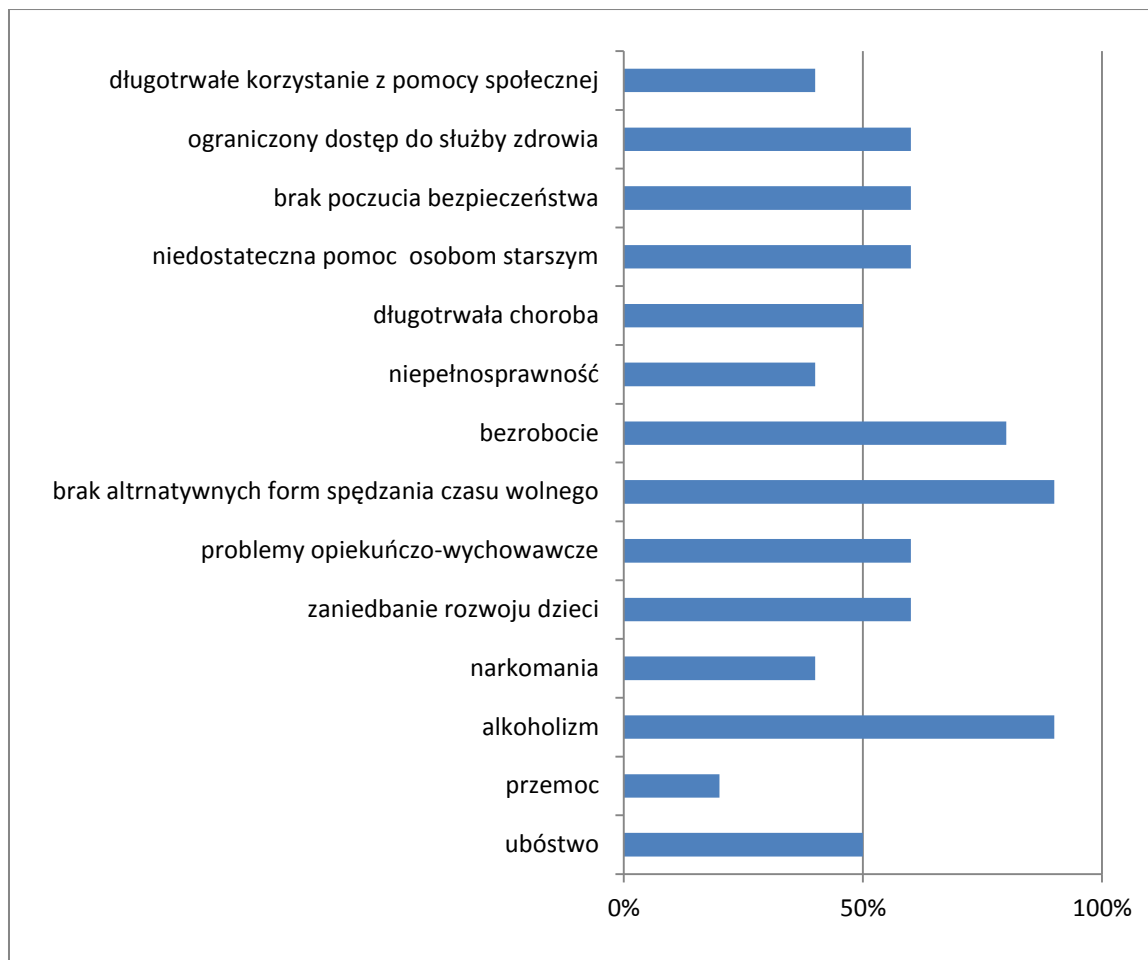
➤ status zawodowy

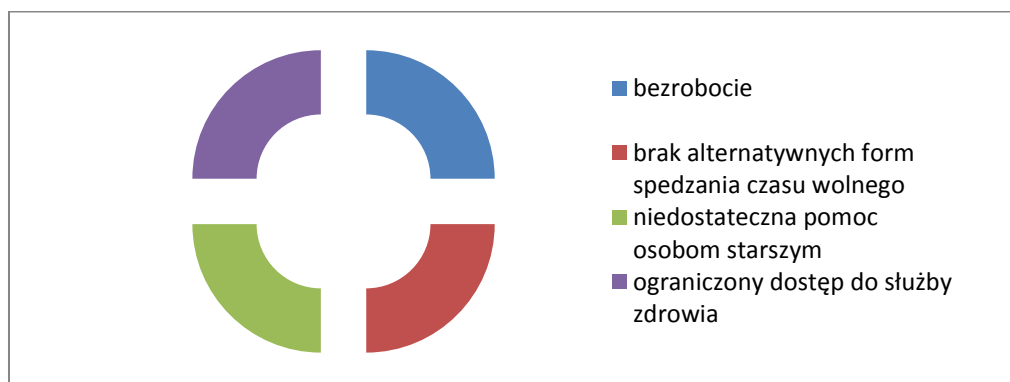
W **pytaniu 1** ankietowani zostali poproszeni o ocenę aktualnych warunków życia w gminie

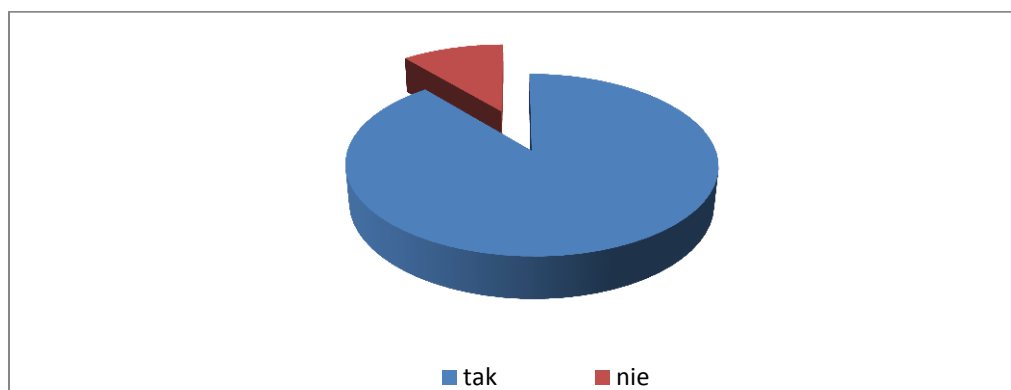
Pytanie 2 dotyczyło dostrzegania w gminie wymienionych problemów społecznych

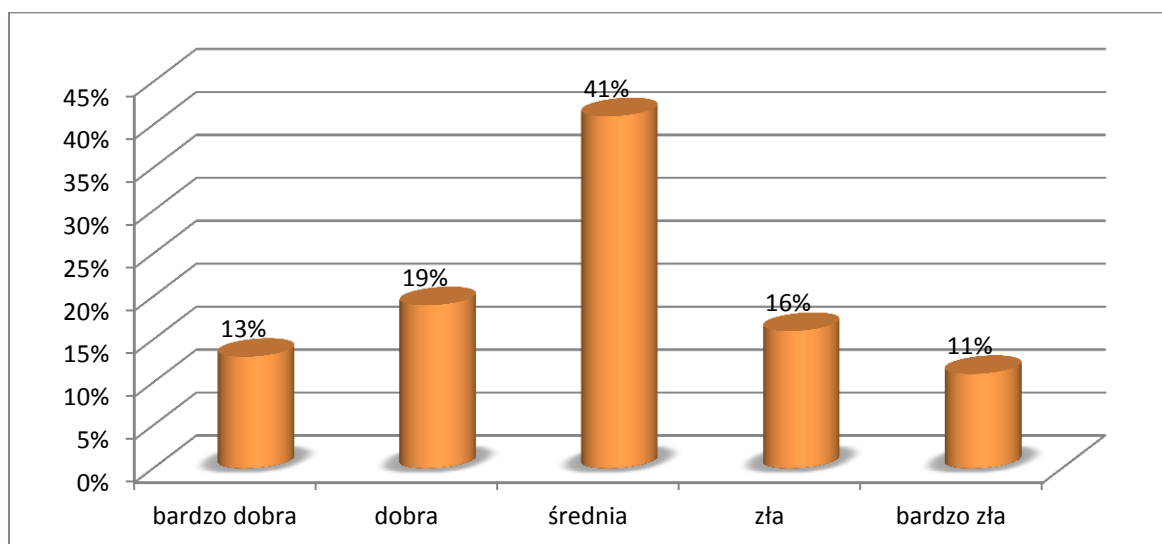
W pytaniu 3 mieszkańcy wymieniali 4 najważniejsze wśród wymienionych w pyt. 2 problemy naszej gminy

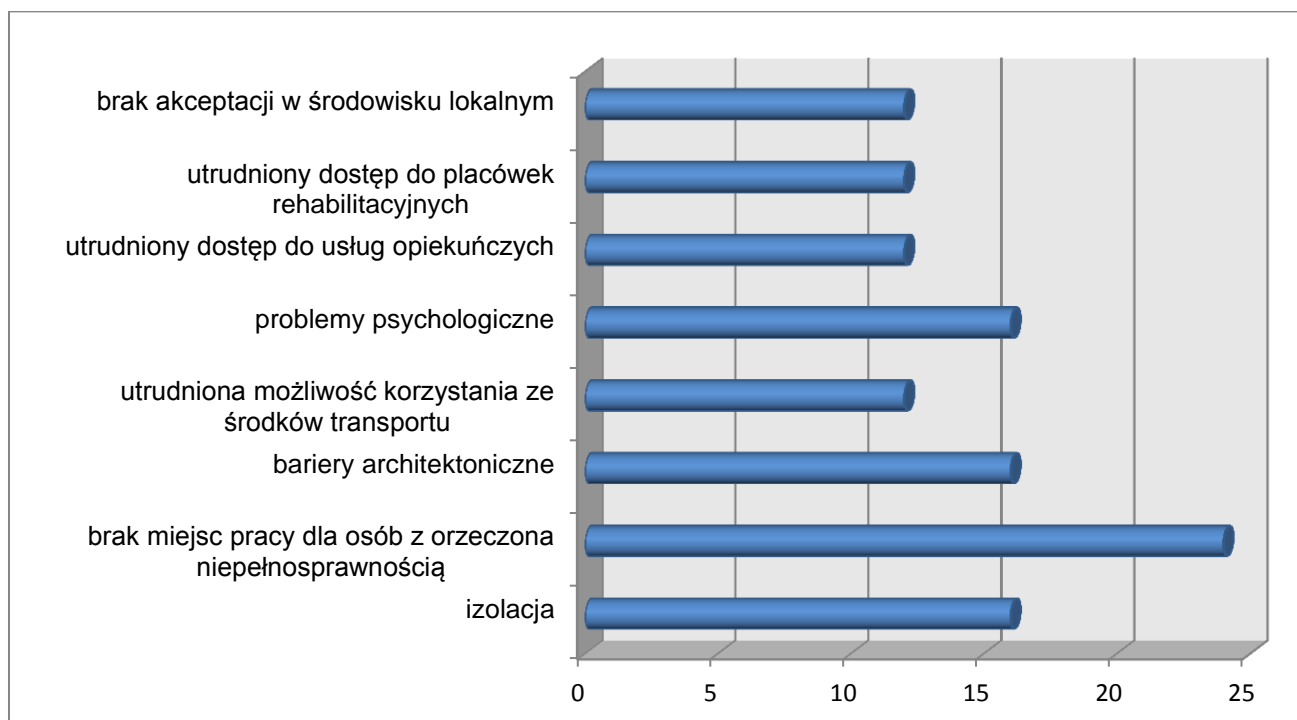
Na kolejne pytanie - czy mieszkańcy orientują się gdzie szukać pomocy w przypadku wystąpienia problemów społecznych znaczna większość odpowiedziała tak.

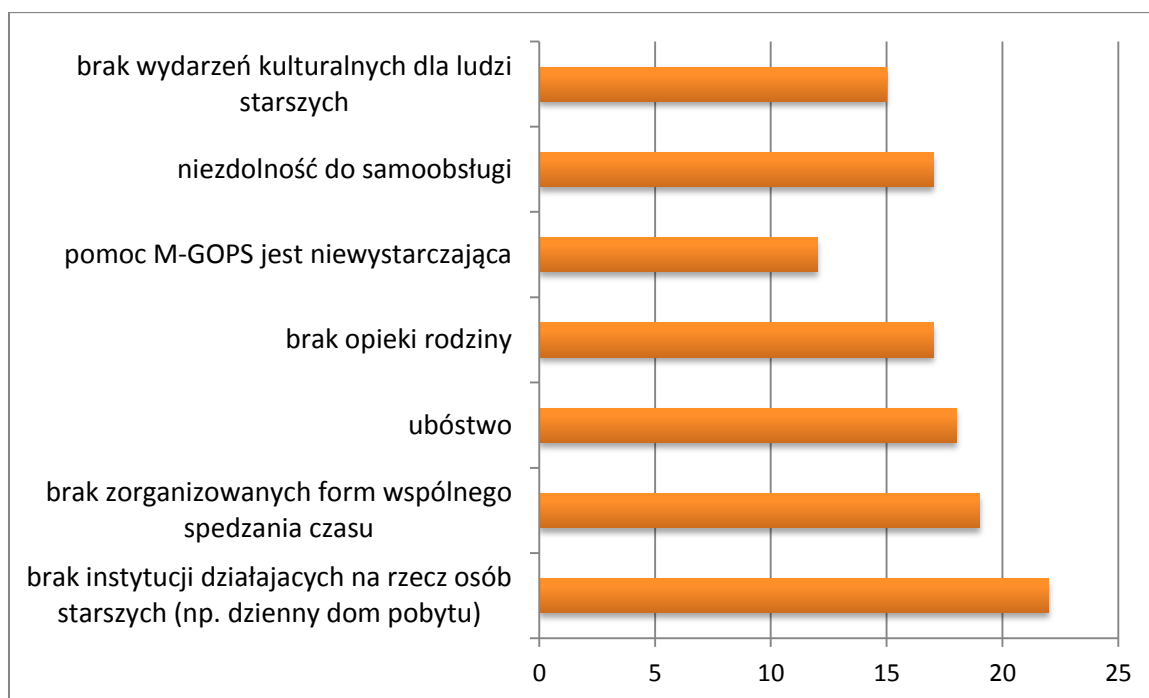
Pytanie 5 dotyczyło skuteczności działań instytucji powołanych do rozwiązywania problemów lokalnej społeczności.

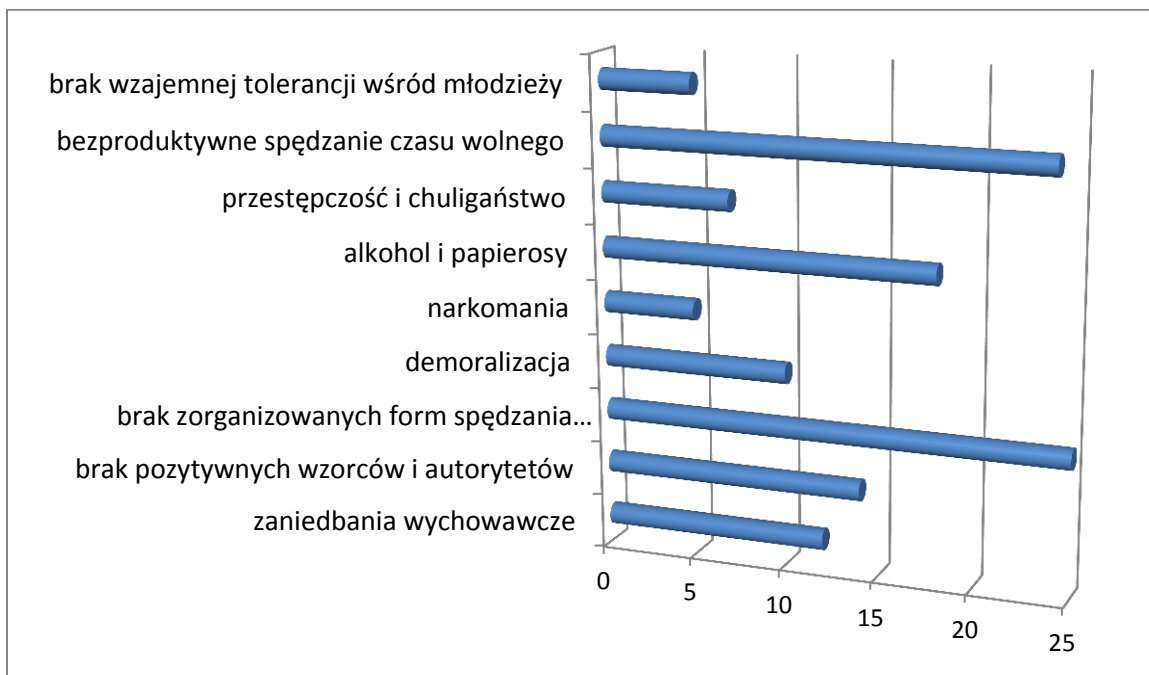
Pytanie 6 dotyczyło problemów, z jakimi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie naszej gminy.

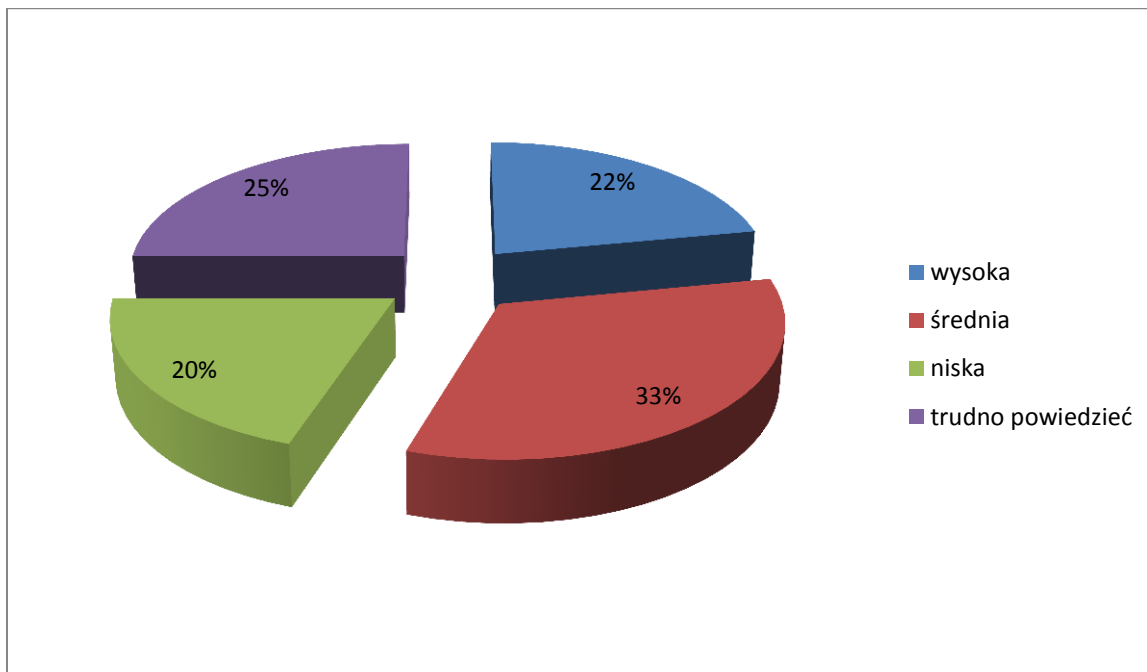
W pytaniu 7 mieszkańcy podawali najczęstsze problemy osób starszych na terenie naszej gminy.

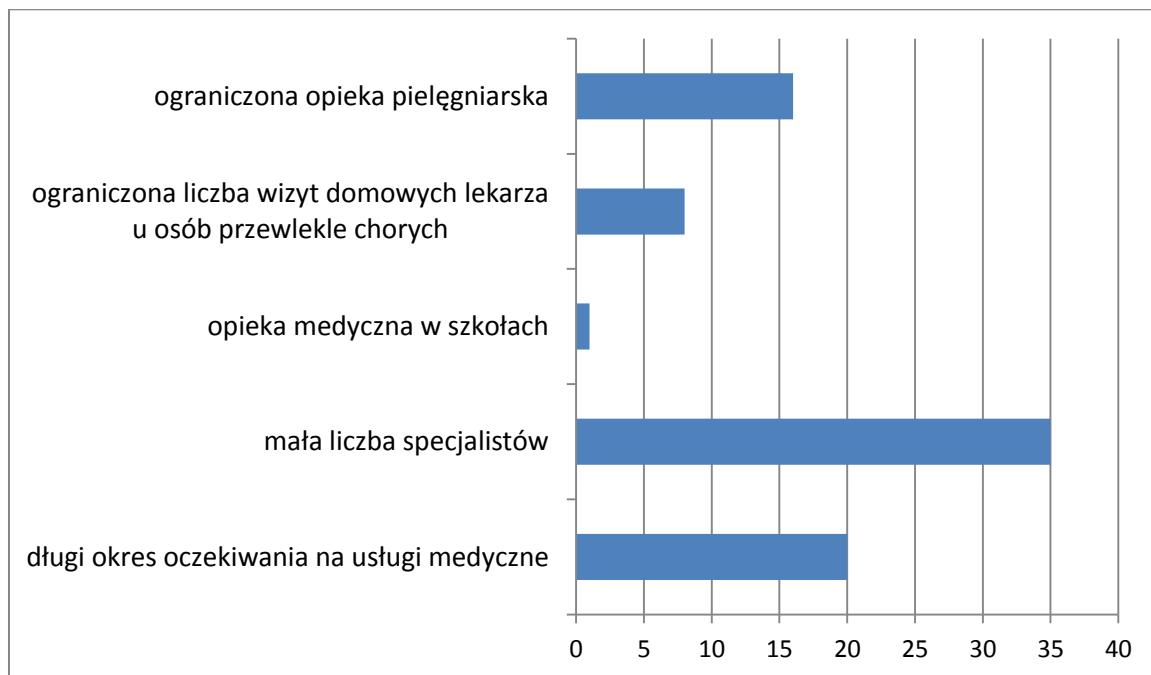
Pytanie 8 – jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegają mieszkańcy najczęściej?

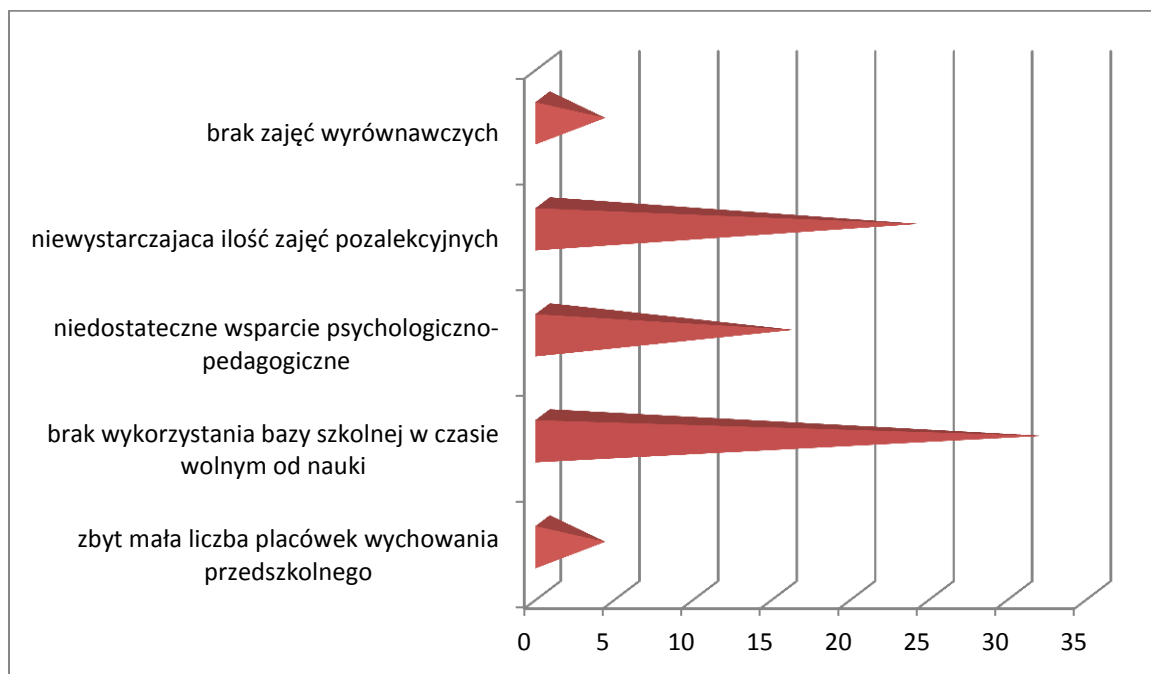
Pytanie 9 dotyczyło skali problemu uzależnień na terenie gminy

Na pytanie jakie problemy w obszarze opieki zdrowotnej są najważniejsze na terenie gminy mieszkańcy odpowiedzieli następująco:

Pytanie 11 dotyczyło najważniejszych problemów w obszarze edukacji na terenie gminy

W pytaniu 10 poproszono mieszkańców o propozycje działań dot. przeciwdziałania negatywnym zjawiskom na terenie gminy:

Propozycje działań w zakresie wsparcia ubogich:

- ❖ Większe zainteresowanie pomocą ludzom ubogim (nie tylko finansową),
- ❖ Więcej miejsc pracy,
- ❖ Stworzenie stanowisk pracy dla ludzi z niskim wykształceniem,
- ❖ Otwarcie dużego sklepu sieciowego w Nowogrodzie Dolnym, co zapewni niższe ceny i konkurencję,
- ❖ Weryfikacja zakresu ubóstwa – dozowanie pomocy wobec zdiagnozowanego braku, większa kontrola wydanych na pomoc środków.

Propozycje działań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych:

- ❖ Bardziej dostępna rehabilitacja i zajęcia poprawiające sprawność ruchową i psychiczną,
- ❖ Rozszerzenie bazy rehabilitacyjnej w dolnej części miasta,
- ❖ Naprawa dróg i budowa chodników (nie tylko w centrum miasta), podjazdów do sklepów, likwidacja krawężników,
- ❖ Budowa podjazdów do sklepów, Ośrodka Zdrowia w Nowogrodzie Dolnym, windy przy blokach,
- ❖ Ulgi na przejazdy komunikacją PKS, PKP,
- ❖ Baza danych o osobach niepełnosprawnych (wg zgłoszeń i wywiadów własnych),
- ❖ Kontrola opieki w środowiskach, gdzie zamieszkują niepełnosprawni,
- ❖ Organizowanie grup wsparcia fizycznego i psychologicznego,
- ❖ Stworzenie stanowisk pracy dla niepełnosprawnych.

Propozycje działań w zakresie dostępu do służby zdrowia:

- ❖ Zatrudnienie większej ilości lekarzy rodzinnych i specjalistów (m.in. ginekolog, okulista, laryngolog),
- ❖ Nowy ośrodek zdrowia w dolnym mieście (lub rozbudowa obecnego),
- ❖ Dyżury nocne/ świąteczne lekarzy, ambulatorium,
- ❖ Informacje, gdzie znaleźć zaleconych specjalistów,
- ❖ Szybszy dostęp do lekarzy specjalistów,
- ❖ Laboratorium ogólnodostępne.

Propozycje działań na rzecz osób starszych:

- ▶ Stworzenie dziennego domu pomocy,
- ▶ Świetlica dla osób starszych – spotkania tematyczne,
- ▶ Zajęcia rekreacyjne i rehabilitacyjne dla osób starszych, samotnych,
- ▶ Zorganizowanie form spędzania czasu dla osób starszych, samotnych,
- ▶ Uniwersytet trzeciego wieku,

- ▶ Budowa domu pomocy dla osób starszych,
- ▶ Kontrola opieki nad osobami starszymi, weryfikacja potrzeb,
- ▶ Baza danych o osobach starszych (wiek, sytuacja rodzinna, materialna),
- ▶ Zorganizowanie tanich lub bezpłatnych przejazdów między dolnym i górnym Nowogrodem (np. na zakupy w marketach),
- ▶ edukacja członków rodzin dot. opieki nad osobami starszymi, dot. szacunku dla osób starszych, okazywania im większej miłości, by czuli się potrzebni nam i młodszym.

Propozycje działań w zakresie bezpieczeństwa:

- ▶ Więcej kamer, oświetlenia,
- ▶ Monitoring miejsc niebezpiecznych,
- ▶ Systematyczne uświadamianie dzieci na temat zagrożeń dnia codziennego,
- ▶ Zwiększenie nadzoru policji, zwłaszcza w godzinach wieczornych,
- ▶ Szybsza interwencja policji po wezwaniu,
- ▶ Sygnalizacja świetlna na skrzyżowaniach,
- ▶ Patrole straży miejskiej, więcej widocznych funkcjonariuszy,
- ▶ Całodobowy posterunek policji,
- ▶ Kontrola wypalania śmieci,
- ▶ Wykonanie chodników dla ruchu pieszych na ulicach zapomnianych przez UM np. Lipowej, Leśnej, Nadbrzeżnej,...

Propozycje działań dotyczących dzieci i młodzieży:

- ❖ Więcej zajęć pozalekcyjnych,
- ❖ Więcej kół zainteresowań lub zajęć w Domu Kultury (nie tylko sportowych),
- ❖ Organizowanie wyjazdów wycieczkowych, na basen, do teatru, kina...
- ❖ Zatrudnienie animatorów życia kulturalnego przy świetlicach,
- ❖ Zatrudnienie ludzi kreatywnych, chcących zaciekawić młodzież i dzieci różnorodnością zajęć,
- ❖ Wsparcie Orlika,
- ❖ Zainstalowanie sprzętów rozwojowych – place zabaw z przyrządami do ćwiczeń,
- ❖ Grupy wsparcia w nauce,
- ❖ Więcej wspólnych integracyjnych imprez – festyny, ogniska, podchody, wykopki, grzybobranie, akcje porządkowe...

4. PROCES WDRAŻANIA STRATEGII

4.1. Misja, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań.

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 -2022 :

Misją Samorządu Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański jest przeciwdziałanie powstawaniu problemów społecznych poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych mieszkańców oraz podniesienie poziomu ich integracji i aktywności społeczno-zawodowej.

W oparciu o zidentyfikowane problemy określa się główne obszary strategii i uznaje się je za priorytetowe dla sfery pomocy społecznej:

- 1) ubóstwo,
- 2) bezrobocie,
- 3) uzależnienie od alkoholu,
- 4) przemoc w rodzinie,
- 5) problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- 6) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 7) niepełnosprawność, przewlekłe choroby i starość,
- 8) rozwój kapitału ludzkiego.

Obszary te niejednokrotnie współistnieją ze sobą i są od siebie współzależne, a ponadto praca nad nimi jest niezbędna do osiągnięcia celu głównego strategii.

Cel strategiczny 1. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom.		
Cel operacyjny 1.1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Poszerzanie współpracy z PUP, OHP w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa i doskonalenia zawodowego.	- liczba zawartych umów, porozumień - liczba spotkań	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PUP, OHP
2. Współpraca z PUP, OHP w zakresie organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych dotyczących zmiany profilu zawodowego i/lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji.	- liczba zorganizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy - liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PUP, OHP
3. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych we współpracy z psychologami, doradcami zawodowymi, prawnikami m.in. w oparciu o narzędzia i instrumenty aktywnej integracji.	- liczba programów i projektów służących eliminowaniu skutków bezrobocia - liczba osób objętych pracą socjalną z tytułu bezrobocia - liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego - liczba zastosowanych narzędzi i instrumentów aktywnej integracji w tym zawartych kontraktów socjalnych z tytułu bezrobocia	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PUP organizacje pozarządowe
4. Organizowanie akcji promujących aktywność zawodową, w tym tworzenia spółdzielni socjalnych.	- liczba zorganizowanych akcji - liczba zorganizowanych spotkań, seminariów konferencji, materiałów promujących tj. plakaty itp.	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PUP OHP organizacje pozarządowe Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
5. Wspieranie różnych form zatrudnienia w tym socjalnego i subsydiowanego (np. w ramach robót publicznych) oraz innych form aktywizacji zawodowej (np. prac społecznie użytecznych).	- liczba osób zaktywizowanych zawodowo - liczba instytucji umożliwiających podjęcie aktywizacji zawodowej	2016-2022 Realizator: M-GOPS Jednostki organizacyjne gminy Partnerzy: PUP

6. Współpraca z PUP w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy	- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia - wielkość stopy bezrobocia - liczba osób bezrobotnych, w tym liczba osób objętych przez różnymi formami wsparcia	2016-2022 Realizator: M-GOPS PUP
Cel operacyjny 1.2. Podejmowanie działań mogących ograniczyć występowanie ubóstwa wśród mieszkańców.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłków) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady miejskiej itp.	- liczba osób/rodzin objęta wsparciem	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: organizacje pozarządowe
2. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną.	- liczba osób/rodzin objęta wsparciem	2016-2022 Realizator: M-GOPS
3. Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.	- liczba osób/rodzin objęta wsparciem	2016-2022 Realizator: M-GOPS
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.	- liczba akcji	2016-2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: organizacje pozarządowe
5. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty mieszkań.	- liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych - liczba osób, które odpracowały zadłużenie z tytułu opłat czynszowych - liczba udzielonych zasiłków celowych z przeznaczeniem na dofinansowanie do opłaty za czynsz	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS zarządcy mieszkań
6. Zwiększenie liczby lokali socjalnych.	- liczba mieszkań socjalnych	2016 – 2022 Realizator: Samorząd gminny
Prognoza zmian:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa kondycji psychicznej. 2. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. 3. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia. 		

4. Przekwalifikowanie zawodowe.
5. Nabycie umiejętności poszukiwania zatrudnienia.
6. Poprawa sytuacji materialnej.

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie uzależnieniom.		
Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie świadomości społecznej na temat wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Prowadzenie działań edukacyjnych służących kształtowaniu prawidłowych postaw społecznych wśród mieszkańców.	- liczba działań edukacyjnych	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym skierowanych do rodziców.	- liczba programów skierowanych do rodziców	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe
3. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	- liczba szkoleń skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych - liczba osób biorących udział w szkoleniach skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA
4. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.	- liczba szkoleń z zakresu pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą - liczba osób biorących udział w szkoleniach	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe
Cel operacyjny 2.2. Zmniejszanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemem uzależnień.	- liczba osób objętych wsparciem - liczba działań na rzecz pomocy rodzinom - liczba placówek udzielających pomocy rodzinom	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA organizacje pozarządowe
2. Poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego	- liczba programów - liczba odbiorców programów	2016-2022 Realizator:

osób uzależnionych.	- liczba działań służących aktywizacji zawodowej - liczba placówek realizujących działania na rzecz osób uzależnionych	M-GOPS GKRPA organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 2.3. Zmniejszenie zjawiska nadużywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	- liczba programów profilaktycznych - liczba osób objętych programami profilaktycznymi	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe
2. Wyposażanie dzieci i młodzież w kompetencje psychospołeczne.	- liczba działań, warsztatów, programów	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe
3. Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego.	- liczba działań/warsztatów	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA instytucje kultury organizacje pozarządowe
Prognoza zmian:		
1. Poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień.		
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.		
3. Zmniejszenie liczby rodzin zmagających się z problemami uzależnień od środków psychoaktywnych.		

Cel strategiczny 3. Wsparcie rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie		
Cel operacyjny 3.1. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.		
Kierunki działania	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Kompleksowa pomoc dla osób, które doznają przemocy w tym podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie oraz realizacja Procedury „Niebieskie Karty”.	- liczba postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej - liczba udzielonych porad specjalistycznych - liczba grup wsparcia	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe
2. Zapewnienie kobietom i dzieciom całodobowego schronienia oraz pomocy	- liczba osób, którym udzielono schronienia oraz pomocy specjalistycznej w	2016-2022 Realizator:

specjalistycznej.	placówkach, w tym liczba dzieci	M-GOPS GKRPA Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe placówki specjalistyczne
3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zabezpieczających dzieci, które doznają przemocy i są świadkami przemocy w rodzinie.	- liczba przeprowadzonych interwencji - liczba dzieci, które objęto pomocą specjalistyczną - liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego	2016-2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe Partnerzy: Sąd Rejonowy Policja PCPR organizacje pozarządowe
4. Ochrona osób starszych i niepełnosprawnych doznających przemocy ze strony swoich bliskich lub opiekunów.	- liczba realizowanych programów i szkoleń - liczba interwencji	2014 – 2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe Partnerzy podmioty prowadzące działalność leczniczą
5. Oddziaływania terapeutyczno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	- liczba i rodzaj programów - liczba odbiorców poszczególnych programów - liczba placówek realizujących programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie	2014 – 2022 Realizator: PCPR M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe placówki lecznictwa odwykowego Sąd Rejonowy w tym służby kuratorskie
Cel operacyjny 3.2.		
Zwiększenie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Realizacja programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.	- liczba programów kierowanych do poszczególnych grup odbiorców i placówek - liczba uczestników programów	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe
2. Kształtowanie umiejętności wychowawczych i społecznych u rodziców poprzez prowadzenie	- liczba i rodzaj działań (warsztaty, prelekcje, spotkania) - liczba uczestników	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS

warsztatów umiejętności wychowawczych.		Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe placówki oświatowe Partnerzy: GKRPA
Cel operacyjny 3.3.		
Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Umacnianie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba powołanych Grup Roboczych	2016-2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze Partnerzy: organizacje pozarządowe Policja Placówki oświatowe służby kuratorskie placówki leczenia odwykowego
2. Podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- rodzaj i liczba szkoleń, superwizji - liczba konferencji i seminariów - liczba uczestników	2016-2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe Policja placówki oświatowe, służby kuratorskie placówki leczenia odwykowego, ROPS
Cel operacyjny 3.4.		
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Rozpowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy oraz ochrony przed przemocą.	- liczba akcji informacyjno-edukacyjnych	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe
2. Współdziałanie w organizacji kampanii społecznych ukierunkowanych na	- liczba i rodzaj zrealizowanych zadań w ramach kampanii	2016 – 2022 Realizator:

przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: organizacje pozarządowe organizatorzy kampanii ogólnopolskich
Przewidywane efekty 1. Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie. 2. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie. 3. Podwyższenie kompetencji osób i służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie. 4. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy. 5. Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie. 6. Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy. 7. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy. 8. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.		

Cel strategiczny 4. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.		
Cel operacyjny 4.1. Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Zapewnienie miejsc opieki nad dzieckiem, do czasu rozpoczęcia przez nie nauki w szkole.	- liczba funkcjonujących placówek zapewniających opiekę nad dzieckiem, do czasu rozpoczęcia przez nie nauki w szkole - liczba nowo utworzonych placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3 (np. żłobki, kluby malucha) - liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych oraz innych placówkach zapewniających opiekę w ww. zakresie	2016-2022 Realizator: samorząd gminny placówki oświatowe (Przedszkole, oddziały przedszkolne w szkołach) Partnerzy: organizacje pozarządowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą w tym zakresie
2. Zapewnienie oferty ogólnodostępnych zajęć pozaszkolnych.	- liczba dostępnych zajęć pozalekcyjnych - liczba osób, które skorzystały z poszczególnych form zajęć	2016-2022 Realizator: placówki oświatowe, instytucje kultury organizacje pozarządowe
3. Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	- liczba zrealizowanych form wypoczynku	2016-2022 Realizator: placówki oświatowe instytucje kultury organizacje pozarządowe
4. Zapewnienie oraz rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego.	- liczba działających placówek - liczba miejsc w placówkach	2016 – 2022 Realizator:

		samorząd gminny organizacje pozarządowe
5. Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez zwiększenie członkom tych rodzin dostępności do różnorodnych dóbr i usług poprzez Kartę Dużej Rodziny.	- liczba partnerów - liczba programów - liczba rodzin objętych programami - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS samorząd gminny Partnerzy: instytucje kultury prywatne podmioty prowadzące działalność gospodarczą organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 4.2. Przeciwdziałanie zjawiskom zagrażającym rodzinie.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Pomoc finansowa i rzeczowa rodzinom wymagającym wsparcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa , w tym między innymi pozyskiwanie nieodpłatnie różnego rodzaju rzeczy i artykułów gospodarstwa domowego.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba form wsparcia - liczba dzieci korzystających z dożywiania - liczba stypendiów	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe samorząd gminny
2. Rozwój oraz upowszechnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego.	- liczba udzielonych porad specjalistycznych - liczba godzin pracy konsultantów	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe samorząd gminny
3. Tworzenie programów, kampanii społecznych i informacyjnych podnoszących kompetencje psychospołeczne rodziców.	- liczba rodzin objętych wsparciem -liczba zrealizowanych programów	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA Placówki oświatowe organizacje pozarządowe
4. Tworzenie programów podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży	- liczba osób objętych wsparciem - liczba zrealizowanych programów	2016-2022 Realizator: placówki oświatowe placówki wsparcia dziennego GKRPA
5. Rozwijanie oferty usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi	- liczba form w jakich prowadzone są usługi - liczba osób, które skorzystały z usług	2016-2022 Realizator: M-GOPS
6. Organizowanie grup wsparcia dla rodziców	- liczba grup wsparcia - liczba osób uczestniczących w grupach	2016-2022 Realizator:

	wsparcia	M-GOPS Organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 4.3. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe i	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Utworzenie mieszkania chronionego, zapewniając całodobowe wsparcie rodzinom przeżywającym poważne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba mieszkań chronionych	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS samorząd gminny organizacje pozarządowe
2. Świadczenie pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez asystenta rodziny i pracownika socjalnego.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny - liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia w związku z przeżywaniem trudności opiekuńczo – wychowawczych	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i wspierających, skierowanych do rodziców dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej zmierzających do powrotu dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy rodzicami a dziećmi.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba dzieci, które powróciły do biologicznych rodzin	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS PCPR organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 4.4. Wspieranie i promowanie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno- krajoznawczych.	- liczba osób uczestniczących w zajęciach - liczba zorganizowanych zajęć	2016-2022 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe samorząd gminny instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe
2. Udział dzieci i młodzieży w turniejach i rozgrywkach sportowych.	- liczba osób uczestniczących w zajęciach - liczba zorganizowanych zajęć.	2016-2022 Realizator: samorząd gminny M-GOPS GKRPA placówki oświatowe instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe
3. Prowadzenie zajęć, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych,	-liczba osób uczestniczących w zajęciach – liczba zorganizowanych	2016-2022 Realizator:

technicznych teatralnych i innych.	zajęć	samorząd gminny M-GOPS GKRPA placówki oświatowe instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 4.5. Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.	- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	2016-2022 Realizator: M-GOPS placówki służby zdrowia
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz dostępu do lekarzy specjalistów.	- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi	2016-2022 Realizator: samorząd lokalny lekarze specjaliści placówki służby zdrowia
Przewidywane efekty:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowania rodziny. 2. Tworzenie nowych form pomocy rodzinie. 3. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. 4. Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom. 5. Poprawa funkcjonowania rodzin. 6. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i innych. 7. Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki nad dziećmi w czasie wolnym od nauki. 8. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności. 9. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży. 10. Poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia. 		

Cel strategiczny 5. Wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych		
Cel operacyjny 5.1. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Świadczenie usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych, w tym zatrudnienie asystenta osoby niepełnosprawnej.	- liczba świadczonych usług - liczba godzin świadczonych usług - liczba osób objętych pomocą asystenta osoby niepełnosprawnej	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS PCPR Partnerzy: organizacje pozarządowe
2. Udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym oraz przewlekle chorym,	- liczba osób, którym udzielono pomocy - liczba przyznanych	2016 – 2022 Realizator:

zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i ustawą o świadczeniach rodzinnych.	świadczeń rodzinnych	M-GOPS
3. Zapewnienie opieki całodobowej w placówkach świadczących opiekę całodobową dla osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych.	- liczba osób, które przebywają w placówkach całodobowych, którzy otrzymują dofinansowanie z budżetu gminy - liczba osób skierowanych do placówek	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS
4. Prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych.	- liczba uczestników zajęć - liczba organizacji pozarządowych prowadzących zajęcia	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS organizacje pozarządowe
5. Wsparcie działań podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych.	- liczba osób uczestniczących w zajęciach - liczb zajęć edukacyjnych	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS organizacje pozarządowe
6. Organizowanie i/lub wspieranie dziennych ośrodków i placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	- liczba funkcjonujących ośrodków i placówek dziennego wsparcia na terenie gminy i powiatu - liczba osób skierowanych do placówek wsparcia/liczba uczestników	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS PCPR organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 5.2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach osób niepełnosprawnych oraz osób przewlekle chorych.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Organizowanie i uczestnictwo w akcjach edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej, które uczą traktować niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych, z należną im godnością.	- liczba akcji informacyjno – promujących	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS organizacje pozarządowe placówki oświatowe
2. Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.	- liczba programów promujących zatrudnienie osób niepełnosprawnych - liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PUP organizacje pozarządowe
3. Wsparcie rodziców w zakresie akceptacji niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby dzieci.	- liczba szkoleń dla rodziców - liczba uczestników szkoleń	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS placówki oświatowe organizacje pozarządowe

4. Zainteresowanie środków masowego przekazu problemami osób niepełnosprawnych oraz osób przewlekle chorych i ich rodzin.	- liczba artykułów/audycji/działań poświęconych tematyce niepełnosprawności oraz przewlekłej choroby	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: organizacje pozarządowe redakcje prasowe i internetowe
---	--	---

**Cel operacyjny 5.3.
Kształtowanie przyjaznej przestrzeni publicznej.**

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Wspieranie zadań związanych z likwidacją barier architektonicznych obiektów będących w zasobach gminy.	- liczba zaopiniowanych projektów, realizowanych przez gminę zadań inwestycyjnych i remontowych - liczba przystosowanych obiektów	2016 – 2022 Realizator: samorząd gminny M-GOPS
2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych w lokalach mieszkalnych.	- liczba konsultacji dotyczących możliwości realizacji i dofinansowania - liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS PCPR

**Cel operacyjny 5.4.
Poprawa dostępności do informacji**

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Ułatwianie dostępu osobom niepełnosprawnym do Internetu.	- liczba publicznych punktów dostępu do internetu - liczba szkoleń z zakresu dostępności i obsługi nowoczesnych technologii - liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2016-2022 Realizator: M-GOPS instytucje kultury organizacje pozarządowe

Przewidywane efekty:

1. Zwiększenie udziału osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym.
2. Podniesienie jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.
3. Podniesienie jakości świadczonych usług.
4. Wspieranie osób sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi.
5. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie.

**Cel strategiczny 6.
Poprawa jakości życia osób starszych.**

**Cel operacyjny 6.1.
Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych.**

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Wspieranie i promowanie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych.	- liczba akcji, - liczba kampanii - liczba uczestników - liczba materiałów promocyjnych	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS instytucje kultury organizacje pozarządowe

2. Wspieranie akcji promujących zdrowy styl życia oraz realizacja kampanii na rzecz tworzenia warunków do rozwijania aktywności fizycznej i umysłowej osób w wieku podeszłym.	- liczba kampanii -liczba zorganizowanych spotkań -liczba uczestników	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS placówki służby zdrowia organizacje pozarządowe samorząd gminny
3. Organizowanie i wspieranie różnego typu inicjatyw, mających na celu integrację mieszkańców miejscowości i gminy.	-liczba uczestników	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS instytucje kultury placówki służby zdrowia organizacje pozarządowe samorząd gminny
Cel operacyjny 6.2. Wsparcie osób i rodzin w środowisku domowym.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Tworzenie innowacyjnych form pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania.	- liczba innowacyjnych form pomocy - liczba osób objętych pomocą	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: organizacje pozarządowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą w tym obszarze
2. Świadczenie usług opiekuńczych.	- liczba osób objętych pomocą - liczba świadczeń	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS
3. Organizacja i prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia, w tym klubów, świetlic dla osób starszych.	- liczba ośrodków - liczba uczestników	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 6.3. Wsparcie instytucjonalne.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Współpraca z różnymi typami domów pomocy społecznej oraz zakładami opiekuńczo-leczniczymi	- liczba osób skierowanych przez M-GOPS do domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych - wysokość środków przeznaczonych na realizację działań	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS Partnerzy: PCPR placówki służby zdrowia
Przewidywane efekty:		
1. Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem. 2. Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych. 3. Rehabilitacja społeczna. 4. Pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej.		

6.Organizacja dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia.

Cel strategiczny 7. Rozwój kapitału ludzkiego.		
Cel operacyjny 7.1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych.		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1.Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zwiększenie nakładu finansowego na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.	- liczba szkoleń - liczba uczestników /kadra pomocy społecznej/	2016 – 2022 Realizator: samorząd gminny
2. Działania promocyjne propagujące zmianę wizerunku pomocy społecznej.	- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów	2016 – 2022 Realizator: M-GOPS samorząd gminny
Prognoza zmian <ol style="list-style-type: none">1. Profesjonalizacja kadry pomocy społecznej.2. Zwiększenie jakości świadczonych usług.3. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.		

Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych.

Cel strategiczny 1.	Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom.
Cel operacyjny 1.1.	Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
Cel operacyjny 1.2.	Podjęcie działań mogących ograniczyć występowanie ubóstwa wśród mieszkańców.
Cel strategiczny 2.	Przeciwdziałanie uzależnieniom.
Cel operacyjny 2.1.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka.
Cel operacyjny 2.2.	Zmniejszanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień.
Cel operacyjny 2.3.	Zmniejszanie zjawiska nadużywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
Cel strategiczny 3.	Wsparcie rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
Cel operacyjny 3.1.	Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.
Cel operacyjny 3.2.	Zwiększenie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Cel operacyjny 3.3.	Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
Cel operacyjny 3.4.	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
Cel strategiczny 4.	Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
Cel operacyjny 4.1.	Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej.
Cel operacyjny 4.2.	Przeciwdziałanie zjawiskom zagrażającym rodzinie.
Cel operacyjny 4.3.	Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej.
Cel operacyjny 4.4.	Wspieranie i promowanie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu.
Cel operacyjny 4.5.	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
Cel strategiczny 5.	Wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.
Cel operacyjny 5.1.	Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych.
Cel operacyjny 5.2.	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach osób niepełnosprawnych oraz osób przewlekle chorych.
Cel operacyjny 5.3.	Kształtowanie przyjaznej przestrzeni publicznej.
Cel operacyjny 5.4.	Poprawa dostępności do informacji.
Cel strategiczny 6.	Poprawa jakości życia osób starszych.
Cel operacyjny 6.1.	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych.
Cel operacyjny 6.2.	Wsparcie osób i rodzin w środowisku domowym.
Cel operacyjny 6.3.	Wsparcie instytucjonalne.
Cel strategiczny 7.	Rozwój kapitału ludzkiego.
Cel operacyjny 7.1.	Doskonalenie kadr i służb pomocowych.

4.2. Zarządzanie realizacją Strategii.

Bezpośrednim wykonawcą oraz koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Partnerami w realizacji Strategii będą organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne szczebla powiatowego, wojewódzkiego, jednostki i organy administracji państwowej, służba zdrowia, kościół, podmioty ekonomii społecznej oraz podmioty gospodarcze.

4.3. Finansowanie Strategii.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie.

Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Nowogród Bobrzański” obejmują lata 2016-2022, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele główne i szczegółowe.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- ze środków własnych gminy,
- ze środków budżetu państwa,
- ze środków zewnętrznych pozyskanych przez gminę (między innymi z UE oraz w ramach programów rządowych),
- ze środków zewnętrznych pozyskanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

4.4. Monitoring i ewaluacja Strategii.

Narzędzia ewaluacji Strategii:

- systematyczne gromadzenie i analiza danych dotyczących realizacji Strategii,
- systematyczna kontrola i monitoring realizowanych zadań pod względem jakości, czasu oraz efektywności,
- sporządzanie rocznych sprawozdań częściowych,
- sporządzenie końcowego sprawozdania z realizacji Strategii.

Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

Jego opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Nowogród Bobrzański.